

ROCZNE SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRYMINALISTYCZNEGO ZA ROK 2013

I. Dane organizacji pożytku publicznego

Liczba członków Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego na dzień 31.12.2013 r.

Oddział Warszawski	289 członków
Oddział Warmińsko-Mazurski	46 członków
Oddział Kujawsko-Pomorski	62 członków
Oddział Śląski	50 członków
Oddział Krakowski	92 członków
Oddział Gdański	16 członków
Razem	555 członków

W 2013 roku do PTK przyjęto 14 osób.

1. **Nazwa organizacji - Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne**
2. **Adres siedziby i dane kontaktowe - 00-018 Warszawa, ul. Zgoda 11; nr faksu – 22 8270160; mail – biuro@kryminalistyka.pl; www.kryminalistyka.pl**
3. **Data rejestracji w KRS - .....**
4. **Data uzyskania statusu o.p.p. - 27.04.2004 r.**
5. **Numer REGON – 000810466; NIP 526-17-63-900**
6. **Numer KRS - 0000 109 111 /zarejestrowane w Sądzie Rejonowym, dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy/**
7. **Skład organu zarządzającego:**

Zarząd Główny PTK

- 1) prof. nadzw.. dr hab. Bronisław Młodziejowski – prezes
- 2) dr Mieczysław Goc – wiceprezes
- 3) prof. nadzw.. dr hab. Jarosław Moszczyński – wiceprezes
- 4) dr Waldemar Suszczewski – skarbnik
- 5) mgr Kamila Nowicka-Kiliś – sekretarz
- 6) prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski
- 7) prof. dr hab. Janina Zięba-Palus – członek
- 8) dr hab. Marek Leśniak – członek
- 9) dr Małgorzata Maria Żoła – członek

Rada Naukowa PTK

- 1) prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski – przewodniczący
- 2) prof. dr hab. Janina Zięba-Palus - wiceprzewodnicząca
- 3) prof. dr hab. Tadeusz Widła - wiceprzewodniczący
- 4) dr Aleksandra Tucholska-Lenart – sekretarz
- 5) prof. nadzw. dr hab. Bronisław Młodziejowski - członek

- 6) prof. dr hab. Hubert Kołdecki - członek
- 7) prof. dr hab. Ewa Gruza - członek
- 8) Prof. dr hab. Bronisław Warylewski – członek
- 9) prof. dr hab. Bronisław Sygit - członek
- 10) prof. dr hab. Jarosław Moszczyński - członek
- 11) dr hab. Jolanta Wąs-Gubała - członek
- 12) prof. dr hab. Piotr Girdwoyń - członek
- 13) prof. dr hab. Maciej Trzciniński - członek
- 14) dr Andrzej Filewicz - członek
- 15) dr Waldemar Krawczyk – członek

Członkowie konsultanci Rady Naukowej PTK

- 1) dr hab. Maria Kała
- 2) prof. dr hab. Jerzy Kasprzak
- 3) prof. dr hab. Anna Koziczak
- 4) prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz
- 5) prof. nadzw. dr hab. Violetta Kwiatkowska-Wójcikiewicz
- 6) mgr Emil Buduj
- 7) mgr Eugeniusz Grzechnik

Sąd Koleżeński

- 1) dr Jerzy Jakubczak - przewodniczący
- 2) mgr Emil Buduj – wiceprzewodniczący
- 3) dr Zuzanna Brożek-Mucha - sekretarz
- 4) mgr Anna Konduracka
- 5) inż. Marek Miron

8. Skład organu nadzoru:

Komisja Rewizyjna PTK

- 1) mgr Grażyna Pieniążek – przewodnicząca
- 2) mgr Włodzimierz Kędziński - wiceprzewodniczący
- 3) mgr inż. Marta Bykas-Strękowska - sekretarz
- 4) mgr Eugeniusz Grzechnik - członek
- 5) mgr Roman Łuczak - członek

9. Cele statutowe organizacji

1. Towarzystwo prowadzi działalność statutową, jako działalność, realizującą wyłącznie społecznie użyteczne zadania na rzecz ogółu społeczności kryminalistycznej, grup wyodrębnianych ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa, jak również na rzecz członków stowarzyszenia.
2. Celem głównym Towarzystwa jest rozwijanie zainteresowań, organizowanie działalności naukowej, naukowo-technicznej, oświatowej, informacyjnej, upowszechniającej, wspomagającej, ochronnej, pomocowej oraz innej w sferach przyjętych w statucie zadań pożytku publicznego, podejmowanych na rzecz ogółu

społeczności kryminalistycznej, grup wyodrębnianych ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa, jak również na rzecz członków Towarzystwa.

3. W rozumieniu statutu ogół społeczności kryminalistycznej tworzą wszyscy, bez względu na swój status społeczny, zawodowy lub inny, którzy uczestniczą w realizowaniu celów i zadań stojących przed szeroko rozumianą kryminalistyką i dyscyplinami pokrewnymi, a także osoby będące podmiotami wszelkich oddziaływań o charakterze kryminalistycznym.

10. Sposób realizacji celów statutowych organizacji

1. Popularyzowanie najnowszych osiągnięć kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowania wiedzą kryminalistyczną, propagowanie rozwoju i zdobyczy kryminalistyki oraz osiągnięć praktyki kryminalistycznej, których szerokie przekazanie opinii publicznej nie narusza tajemnicy zawodowej ani interesu publicznego.
2. Upowszechnianie zdobyczy kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych, organizowanie sympozjów, zjazdów i konferencji naukowych, odczytów, prelekcji i szkoleń, inicjowanie i prowadzenie badań naukowych oraz współdziałanie z odpowiednimi placówkami w tym zakresie, rozwijanie współpracy oraz kontaktów naukowych z pokrewnymi środowiskami i instytucjami w kraju i za granicą, prowadzonych w ramach działań na rzecz integracji europejskiej.
3. Podejmowanie działań bezpośrednio związanych, bądź też sprzyjających zapobieganiu i zwalczaniu czynów zabronionych oraz zjawisk kryminogennych.
4. Ustalanie i nadzorowanie norm i standardów wykonywania badań kryminalistycznych, kształtowanie wysokiego naukowego poziomu działalności eksperckiej, zasad etyki, pogłębianie i doskonalenie wiedzy kryminalistycznej, wspieranie podnoszenia kwalifikacji, uzyskiwania stopni naukowych i uprawnień zawodowych.
5. Reprezentowanie, informowanie, promowanie i występowanie w interesie członków społeczności kryminalistycznej lub wyodrębnionych grup przed różnymi podmiotami, organami i instytucjami.
6. Prowadzenie działalności obejmującej między innymi wykonywanie badań specjalistycznych, ekspertyz kryminalistycznych, wydawanie opinii, nadzorowanie i nadawanie uprawnień rzeczoznawcy lub eksperta kryminalistyki.

7. Prowadzenie działań wspomagających rozwój gospodarczy, między innymi poprzez organizowanie różnych form kontaktów przedstawicieli nauki i praktyki kryminalistycznej, wykorzystywanie w działalności gospodarczej osiągnięć kryminalistyki, kierunkowanie i profilowanie badań naukowych popularyzacja działań na rzecz ochrony dóbr kultury, sztuki, w tym praw autorskich, ochrony praw konsumentów, wolności i praw człowieka, praw kobiet; podejmowanie działalności na rzecz zatrudnienia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych.
8. Prowadzenie w różnych formach działalności wspomagającej, pomocowej oraz innych działań na rzecz grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej lub materialnej, dyskryminowanych lub odrzucanych środowiskowo czy społecznie, pochodzących ze środowisk kryminogennych, ofiar przestępstw, obywateli stykających się z przestępstwem lub organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości, sprawców objętych oddziaływaniami prewencyjnymi i resocjalizacyjnymi.
9. Prowadzenie innych działań lub rodzajów działalności nie mających charakteru działalności gospodarczej, służących realizacji celów i zadań zgodnych z przyjętymi w statucie Towarzystwa sferami zadań pożytku publicznego.

11. Najważniejsze sfery działalności pożytku publicznego

1. Działalność w sferze bezpieczeństwa wewnętrznego w kraju oraz przeciwdziałania patologiom społecznym.
2. Działalność w sferze nauki, edukacji, oświaty i wychowania.

II. Charakterystyka działalności organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym

1. Opis działalności pożytku publicznego

27.04.2004 r. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne uzyskało status organizacji pożytku publicznego. W 2013 roku PTK postawiło sobie jako najistotniejsze, następujące zadania statutowe:

1. Popularyzowanie osiągnięć kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych oraz rozwijanie zainteresowania wiedzą kryminalistyczną m.in. poprzez organizowanie konkursów, sympozjów, zjazdów i konferencji naukowych, odczytów, prelekcji i szkoleń, inicjowanie i prowadzenie badań naukowych oraz współdziałanie z odpowiednimi

placówkami w tym zakresie, a także rozwijanie współpracy oraz kontaktów naukowych z pokrewnymi środowiskami i instytucjami.

2. Ustalanie i nadzorowanie norm i standardów wykonywania badań kryminalistycznych, kształtowanie wysokiego naukowego poziomu działalności eksperckiej, pogłębianie i doskonalenie wiedzy kryminalistycznej, wspieranie podnoszenia kwalifikacji, uzyskiwania stopni naukowych i uprawnień zawodowych.
3. Wykonywanie badań specjalistycznych, ekspertyz kryminalistycznych, wydawanie opinii, nadzorowanie i nadawanie uprawnień rzeczoznawcy lub eksperta kryminalistyki.
4. Reprezentowanie, informowanie i występowanie w interesie członków społeczności kryminalistycznej przed różnymi podmiotami, organizacjami i instytucjami.
5. Podejmowanie innych działań bezpośrednio związanych bądź też sprzyjających zapobieganiu i zwalczaniu przestępstw i zjawisk kryminogennych oraz służących realizacji innych celów statutowych Towarzystwa.

Ad.1.

W ramach tego zadania statutowego w 2013 r. Zarząd Główny, Rada Naukowa, Oddziały PTK i członkowie Towarzystwa organizowali i uczestniczyli w realizacji następujących przedsięwzięć:

Wykłady połączone z dyskusją, organizowane przez Zarząd Główny i Radę Naukową Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego

1. „*Nowoczesne techniki badania dokumentów*” – dr Mieczysław Goc, mgr Kamila Nowicka Kiliś – 15 stycznia 2013 (wykład dedykowany pracownikom Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie).
2. „*Badania kryminalistyczne – możliwości współczesnej kryminalistyki*” – inż. Marek Miron, dr Mieczysław Goc - 16 stycznia 2013 (wykład dla studentów Wydziału Prawa Wyższej Szkoły Ekonomii i Prawa w Kielcach).
3. „*Kryminalistyczna rekonstrukcja zdarzeń na podstawie badań aktowych*” - prof. dr hab. Bronisław Młodziejowski – 18 stycznia 2013 r. (wykład okolicznościowy podczas wręczenia nagród i dyplomów XIII edycji Konkursu Na Pracę Roku z Dziedziny Kryminalistyki im. Prof. Tadeusza Hanauska)

4. „*Badania wieku względnego zapisów wykonanych różnymi technikami na podłożu papierowym*” - dr Mieczysław Goc, mgr Urszula Konarowska, inż. Marek Miron, mgr Kacper Grodecki – 30 kwietnia 2013 r.
5. „*Badania odcisków palców oraz tonerów za pomocą nowoczesnej spektrometrii mas (TOF-SIMS, LP-ICP-MS)*” - prof. dr hab. Małgorzata Iwona Szykowska - 27 czerwca 2013 r.
6. „*Ochrona własności intelektualnej w Internecie –walka z wiatrakami?* – mgr inż. Waldemar Dadas – 20 września 2013 r.
7. „*Międzynarodowe Centrum Szkoleniowe Zwalczenia Nielegalnych Laboratoriów Narkotykowych*” - dr Waldemar Krawczyk, Dyrektor Instytutu Badawczego Centralne Laboratorium Kryminalistycznego Policji - wykład okolicznościowy wygłoszony podczas X Zjazdu PTK, 07 grudnia 2013 r.

/zasięg – cały kraj, uczestniczyło łącznie ok. 300 osób/

Konferencja naukowa pt. „Kryminalistyka – Nauka - Praktyka”

Konferencja, której organizatorem było PTK, odbyła się w dniach 23-24 maja 2013 r. na Uniwersytecie Warszawskim (współorganizator konferencji). Została zorganizowana z okazji 40-lecia Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego. W dwudniowych obchodach wzięło udział ponad 160 osób, w tym przedstawiciele środowisk akademickich, wymiaru sprawiedliwości, policji, Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej, ABW, CBA oraz eksperci i członkowie PTK.

Zaproszenie do Komitetu Honorowego przyjęli:

Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Warszawskiego – prof. dr hab. Marcin Pałys, Prof. dr hab. Katarzyna Chałasińska-Macukow – rektor UW poprzedniej kadencji, Przewodniczący Sejmowej Komisji Sprawiedliwości – poseł RP Ryszard Kalisz, Minister Sprawiedliwości RP, Prokurator Generalny RP – Andrzej Seremet, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – płk Dariusz Łuczak, Komendant Główny Policji – nadinsp. Marek Działoszyński, Prezydent m.st. Warszawy - prof. dr hab. Hanna Gronkiewicz-Waltz, Rektor Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie – prof. dr hab. dr

h.c. Brunon Hołyst, Prezes Honorowy Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego – prof. dr hab. Mariusz Kulicki.

Podczas dwudniowych obrad najwybitniejsi przedstawiciele polskiej kryminalistyki wygłosili bardzo interesujące referaty i prezentacje, którym towarzyszyła ożywiona dyskusja. Poniżej szczegółowy program konferencji:

Dzień 1 (23.05.2013 r.) - część jubileuszowo-historyczna Konferencji:

- prof. dr hab. dr h.c. Brunon Hołyst – *„Historia powstania Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego”*,
- prof. dr hab. Mariusz Kulicki – *„40 lat działalności Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego”*,
- prof. nzw. dr hab. Bronisław Młodziejowski, dr Mieczysław Goc – *„Co robimy, dokąd zmierzamy – dzień dzisiejszy Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego”*.

Dzień 2 (24.05.2013 r.) - część naukowa Konferencji:

Sesja I

Kryminalistyka a prawo – przewodniczący sesji, prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski

- prof. nzw. dr hab. Monika Całkiewicz - *Czy kryminalistyka jest potrzebna współczesnym prawnikom?*
- prof. dr hab. Zdzisław Kegel – *Podmiot czynności oględzinowych ze stanowiska procedury i kryminalistyki*
- prof. dr hab. Ewa Gruza - *Niekończąca się opowieść, czyli drugie dziesięciolecie prac nad ustawą o biegłych*
- prof. nzw. dr hab. Adam Taracha – *Reguły taktyki kryminalistycznej a normy prawa dowodowego*
- prof. dr hab. Jerzy Kasprzak – *Definicja ustawowa broni palnej – ciąg dalszy dyskusji*

Sesja II

Kryminalistyka - metodyka, identyfikacja – przewodniczący sesji, prof. dr hab. Mariusz Kulicki

- mgr Ewelina Jakielaszek (PWPW) – *Model globalnego zarządzania tożsamością*
- prof. dr hab. Tadeusz Widła, dr hab. Marek Leśniak - *Etyczna degeneracja czynności kryminalistycznych*
- prof. dr hab. Bogusław Sygit – *Kilka refleksji o tzw. „białych plamach” w kryminalistyce i możliwościach ich usunięcia*

- prof. nzw. dr hab. Jerzy Konieczny - *Przeciwko kryminalistycznej identyfikacji indywidualnej*
- prof. nzw. dr hab. Jarosław Moszczyński - *Identyfikacja genetyczna - złoty standard czy złoty wyjątek?*

Sesja III

Kryminalistyka – teoria i praktyka śledcza - przewodniczący sesji, prof. nzw. dr hab.

Bronisław Młodziejowski

- prof. dr hab. Jan Widacki – *Współczesny zakres nazwy “kryminalistyka”*
- prof. dr hab. Hubert Kołecki – *Polski model kryminalistyki uniwersyteckiej*
- dr hab. Violetta Kwiatkowska-Wójcikiewicz - *I Bóg stworzył kryminalistykę*
- prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz – *Niekonwencjonalne metody śledcze*
- dr Waldemar Krawczyk – *Kryminalistyka a gospodarka*

Sesja IV

Współczesna technika kryminalistyczna - przewodniczący sesji, prof. dr hab. Piotr

Girdwoyń

- dr hab. Maria Kała - *Rola toksykologa sądowego w realizacji celu „Wizja Zero” w odniesieniu do bezpieczeństwa użytkowników dróg publicznych*
- prof. nzw. dr hab. Anna Koziczak - *Dlaczego - "złote" pytanie ekspertyzy pismoznawczej*
- prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski, dr Mieczysław Goc - *Nowe kierunki badań dokumentów w projektach rozwojowych Uniwersytetu Warszawskiego i Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego*
- mgr inż. Marta Bykas-Strękowska – *Innowacyjne technologie w biologii kryminalistycznej*
- Podsumowanie i zakończenie konferencji - prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski, prof. nzw. dr hab. Bronisław Młodziejowski.

Konferencji towarzyszyła prezentacja wydawnictw kryminalistycznych i wystawa materiałów i sprzętu kryminalistycznego.

Podczas uroczystej sesji pierwszego dnia konferencji osobom szczególnie zasłużonym dla Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego i polskiej kryminalistyki wręczono medale pamiątkowe, dyplomy i wyróżnienia. Prof. dr hab. Hubert Kołecki, z okazji jubileuszu pracy naukowej, został uhonorowany Księgą Jubileuszową pt. „*Oblicza Współczesnej*

kryminalistyki” pod red. prof. dr hab. Ewy Gruzy oraz otrzymał medal „*Zasłużony dla Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego*”. Na ręce Prezesa PWPW, Pana Krzysztofa Żarnotą, wręczono medal „*Zasłużony dla Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego*” przyznany Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych. Medale wręczyli: Przewodniczący Kapituły Medalu, prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski i Prezes Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, prof. nzw. dr hab. Bronisław Młodziejowski.

/zasięg terytorialny – cały kraj, uczestniczyło ok. 150 osób/

Konferencje, spotkania naukowe, i inne przedsięwzięcia kryminalistyczne
organizowane przez
Oddziały Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego

ODZIAŁ WARMIŃSKO-MAZURSKI

Oddział Warmińsko-Mazurski PTK zorganizował w 2013 roku następujące przedsięwzięcia szkoleniowo-naukowe¹:

1. W roku 2013 miało miejsce kilka spotkań prof. Bronisława Młodziejowskiego oraz prof. Jarosława Moszczyńskiego z ekspertami LK KWP w Olsztynie (m. in. w dniach: 7.03.2013; 4.04.2013). Ich celem było uściślenie i zaplanowanie dalszej współpracy naukowej. Spotkania będą kontynuowane.
2. W dniu 12.10.2013 – przeprowadzone zostały warsztaty pt. „*Jak badamy kto popełnił przestępstwo*” dla studentów Uniwersytetu Dzieci, który działa pod patronatem J.M. Rektora UWM i realizuje ideę uniwersytetu w oparciu o najlepsze źródła wiedzy. Zajęcia przeprowadził dr hab. Denis Sołodow.
3. Ponadto PTK i UWM były reprezentowane przez pracowników Katedry Kryminalistyki i Medycyny Sądowej na m.in. następujących konferencjach:
  - Criminalistics and Forensic Examination: science, studies, practice, Wilno 21-22.06.2013;
  - Zjazd Katedr Kryminalistyki, Szczytno 9-11.09.2013;
  - Międzynarodowe Sympozjum Ekspertów Kryminalistyki Służb Granicznych, Ketrzyn 11-12.09.2013;

---

¹ Opracowano według informacji sporządzonej przez p. prof. nzw. dr hab. Jarosława Moszczyńskiego, prezesa Oddziału Warmińsko-Mazurskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

- II Warmińska Konferencja Nauk Penalnych, Olsztyn 19-20.09.2013;
- 11th International Forensic Symposium, Bratysława 24-27.09.2013.

/zasięg – województwo i kraj, uczestniczyło łącznie ok. 40 osób/

ODDZIAŁ KRAKOWSKI

W 2013 r. Oddział Krakowski PTK zrealizował następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne²:

1. W dniu 9 stycznia 2013 r. w Instytucie Ekspertyz Sądowych w Krakowie odbyło się zebranie Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

W ramach zebrania zostały przedstawione dwie prezentacje:

- *"Współczesne konstrukcje broni pneumatycznej ASG oraz skutki rażenia pociskami wystrzelonymi z tego typu broni"* - prelegent Krzysztof Snopkowski (ekspert PTK).
- *"Zmiana składu chemicznego drobin powystrzałowych jako odzwierciedlenie rodzaju broni i amunicji używanej w kraju"* – prelegent Zuzanna Brożek-Mucha (IES).

2. W dniu 15.01.2013 r. odbyło się Seminarium Zakładu Kryminalistyki IES, na którym mgr Andrzej Łuszczuk z ramienia Oddziału Krakowskiego PTK przedstawił prezentację pt. „Komputerowe wspomaganie analizy identyfikacyjnej pisma ręcznego za pomocą programu GLOBALGRAF”.

3. W dniu 2 października 2013 r. w Instytucie Ekspertyz Sądowych w Krakowie odbyło się zebranie Oddziału Krakowskiego PTK. W ramach zebrania została przedstawiona prezentacja:

- *„Identyfikacja środków aktywnych ręcznych miotaczy gazów"* – prelegent Rafał Borusiewicz (IES).

4. Udział członków Oddziału w Konferencji „Kryminalistyka-Nauka-Praktyka” z okazji jubileuszu 40-lecia Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, Warszawa 23-24 maja 2013.

5. Udział w dniu 16.10.2013 r. w konferencji „Ślady kryminalistyczne i ich znaczenie w postępowaniu przygotowawczym” w Krakowie - referaty:

- *„Znaczenie śladów lakierowych"* (J. Zięba-Palus)
- *„Dowód z opinii biegłego z zakresu włókien"* (J. Wąs-Gubała).

---

² Opracowano według informacji sporządzonej przez p. prof. dr hab. Janinę Ziębę-Palus, prezesa Oddziału Krakowskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

5. Walne Zgromadzenie Krakowskiego Oddziału w dniu 5 listopada 2013 r. w siedzibie Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie. Celem zgromadzenia był wybór delegatów na X Zjazd PTK w Warszawie.

Wybrani delegaci to następujące osoby:

- 1) Zuzanna Brożek-Mucha – IES
- 2) Beata Trzcńska – IES
- 3) Jolanta Wąs-Gubała – IES
- 4) Janina Zięba-Palus – IES
- 5) Anna Kondracka – UJ
- 6) Dominika Moskal - UJ

6. Udział w X Zjeździe PTK w dniu 7 grudnia 2013 w Warszawie.

W skład Prezydium Zjazdu weszły J. Wąs-Gubała i J. Zięba-Palus, a J. Zięba-Palus została wybrana na wiceprzewodniczącą Rady Naukowej PTK.

/zasięg – województwo i kraj, uczestniczyło po ok. 30 osób, łącznie ok. 120 osób/

ODDZIAŁ ŚLĄSKI

Oddział Śląski w 2013 r. zrealizował następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne³:

1. Członkowie PTK uczestniczyli organizacyjnie i merytorycznie w spotkaniach naukowych, połączonych ze spotkaniami dla doktorantów Katedry.
2. W czerwcu 2013 r., wspólnie ze Śląską Szkołą Policji, Katedrą Kryminalistyki UŚ i Wojewódzkim Laboratorium Kryminalistycznym, zorganizowano dwudniową konferencję naukową nt. Kryminalistyka w walce z przestępczością, z okazji 50-lecia naukowej kryminalistyki na Śląsku.

/zasięg – województwo i kraj, uczestniczyło łącznie ok. 160 osób/

ODDZIAŁ WARSZAWSKI

Oddział Warszawski w 2013 r. zrealizował następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne⁴:

W 2013 roku Oddział Warszawski PTK zrealizował następujące przedsięwzięcia:

---

³ Opracowano na podstawie dokumentacji znajdującej się w Biurze Zarządu Głównego PTK.

⁴ Opracowano według informacji przekazanej przez prezesa Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, p. dr Aleksandrę Tucholską-Lenart.

1. Wykład pt. „*Opinia biegłego, harmonizacja procedur oraz wymogi normy PN-EN ISO/IEC 17 025 w badaniach DNA dla potrzeb organów procesowych*” – dr A. Tucholska-Lenart /seminarium magisterskie na WPiA UW/ - 20 marca 2013; uczestniczyło ok. 20 osób.
2. Wykład pt. „*Badania DNA – aspekty współpracy biegłego z organem procesowym*” – dr A. Tucholska-Lenart /seminarium magisterskie na WPiA UW/ - 20 marca 2013; uczestniczyło ok. 20 osób.
3. „*Opinia biegłego – wymogi normy PN-EN ISO/IEC 17 025 w odniesieniu do przepisów kpk*” – wystąpienie przygotowane na Zjazd Katedr Kryminalistyki w Szczytnie. Autor – dr A. Tucholska-Lenart. Prezentacja wygłoszona dnia 10.09. 2013 przez p. mgr Martę Bykas-Strękowską. W sesji uczestniczyło ok. 40 osób.
4. Dnia 8 listopada 2013r. odbyło się Walne Zgromadzenie Oddziału, na którym udzielono absolutorium ustępującemu zarządowi, wybrano nowe władze oraz 12 delegatów na X Jubileuszowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego. Delegatami na Zjazd zostało ponadto 20 członków Oddziału Warszawskiego pełniących funkcje statutowe w dotychczasowych władzach Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

Skład nowego Zarządu Oddziału Warszawskiego przedstawia się następująco:

Dr Aleksandra Tucholska-Lenart	- prezes
Mgr Marta Bykas-Strękowska	- wiceprezes
Dr Katarzyna Furman-Łajszczyk	- sekretarz
Mgr Eugeniusz Grzechnik	- skarbnik
Dr Andrzej Filewicz	- członek

Komisja Rewizyjna OW PTK

Mgr Emil Buduj	- przewodniczący
Mgr Kamila Nowicka-Kiliś	- wiceprzewodnicząca
Mgr Roman Łuczak	- sekretarz.

/zasięg – województwo i kraj, łącznie uczestniczyło ok. 130 osób/

Oddział Warszawski poprzez swoich członków także wspomagał organizacyjnie zebrania naukowe organizowane w siedzibie PTK (o czym wyżej).

ODDZIAŁ KUJAWSKO-POMORSKI

Oddział Kujawsko-Pomorski w 2013 r. wspomagał organizacyjnie i merytorycznie następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne⁵:

1. Publikacje naukowe członków oddziału PTK

- L. Stępka, V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, *Istota broni palnej* [w:] *Broń problematyka prawna i kryminalistyczna*, V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, L. Stępka (red.), Toruń 2013, Wydawnictwo Naukowe UMK, s. 37-52, ss.573;
- J. Wójcikiewicz, V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, *Wiarygodność nietrzeźwych świadków* [w:] *Zagadnienia teorii i nauczania prawa karnego. Kara łączna. Księga jubileuszowa Profesor Marii Szewczyk*, W. Górowski, P. Kardas, T. Sroka, W. Wróbel (red.), LEX a Wolters kluber business, Warszawa 2013, s. 375-382.

2. Udział w konferencjach naukowych

- udział dr hab. Violetty Kwiatkowskiej-Wójcikiewicz, prof. UMK w Konferencji naukowej z okazji 40-lecia Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego Katedr Kryminalistyki pt. *Współczesna kryminalistyka – wyzwania i zagrożenia*, 23-24 maj 2013 r. w Warszawie, udział z referatem pt. *I Bóg stworzył kryminalistykę...*;
- udział dr hab. Violetty Kwiatkowskiej-Wójcikiewicz, prof. UMK Komitecie Naukowym w Zjeździe Katedr Kryminalistyki pt. *Współczesna kryminalistyka – wyzwania i zagrożenia*, 9-11 września 2013 r. w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, udział z referatem pt. *Blaski i cienie oględzin miejsca*.

3. Organizacja konferencji naukowych

Katedra Kryminalistyki W.P. i A. skupiająca członków PTK - dr hab. Violetę Kwiatkowską-Wójcikiewicz, prof. UMK oraz dra Leszka Stępkę zorganizowała wraz ze Studenckim Kołem Naukowym Kryminalistyki konferencję krajową pt.: „Naga broń, czyli wszystko co chciałbyś wiedzieć o broni, a boisz się zapytać” – 15-17 kwietnia 2013 r. w Toruniu.

W konferencji wzięło udział ponad 50 prelegentów – pracowników naukowych z różnych uniwersytetów i studentów z całej Polski. Łącznie wykładów wysłuchało przeszło 300 osób. W dniu 17 kwietnia odbyła się otwarta debata dotycząca dostępu do broni w Polsce i na świecie. Wzięli w nie udział najwybitniejsi eksperci z tej dziedziny prof. dr hab. Mariusz Kulicki, prof. dr hab. Jerzy Kasprzak, prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz, dr J. Gurgul, dr L.

---

⁵ Opracowano według informacji przekazanej przez prezesa Oddziału Kujawsko-Pomorskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, p. prof. nzw. dr hab. Violetę Kwiatkowską Wójcikiewicz.

Stępka. Wystąpienie ekspertów wysłuchało ok. 200 osób, a część z ich wzięło udział w burzliwej dyskusji.

Najlepsze wystąpienia zostały opublikowane w monografii pt. *Broń - problematyka prawna i kryminalistyczna*, V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, L. Stępka (red.), Toruń 2013, Wydawnictwo Naukowe UMK, s. 37-52, ss. 573, publikacja dofinansowana przez Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UMK, Prorektora UMK, Fundację „AMICUS”, Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne.

4. Nagrody i wyróżnienia przyznane członkom oddziału PTK

- dr hab. Violetty Kwiatkowskiej-Wójcikiewicz, prof. UMK - Indywidualna nagroda Rektora UMK II stopnia za osiągnięcia uzyskane w dziedzinie naukowo-badawczej za rozprawę habilitacyjną w 2012 r. pt. *Oględziny miejsca. Teoria i praktyka*.
- dr hab. Violetty Kwiatkowskiej-Wójcikiewicz, prof. UMK - Wyróżnienie Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego za publikację pt. *Oględziny miejsca. Teoria i praktyka*.

5. Działalność studencka sympatyków PTK – studentów zrzeszonych w Studenckim kole naukowym Kryminalistyki

W roku akademickim 2013 Studenckie Koło Naukowe Kryminalistyki podjęło wiele wyzwań zarówno na polu nauki jak i działalności pozanaukowej. Filarem działalności były cotygodniowe spotkania, na których członkowie Koła przedstawiali opracowane przez siebie zagadnienia związane z kryminalistyką. Spotkania odbywały się w formie referatów, dyskusji tematycznych, a także warsztatów, na których studenci mieli możliwość nabycia praktycznych umiejętności. W szczególności zajmowano się takimi zagadnieniami jak:

- modus operandi kobiet zabójczyń,
- dalsze losy więźniów z wysokimi wyrokami,
- sieć TOR i metody wykrywania przestępczości w Internecie,
- wydawanie pozwoleń na broń a przestępczość,
- wykrywanie fałszerstw dokumentów i pieniędzy,
- wykrywanie śladów pozostawianych przez profesjonalnych włamywaczy na zamkach (lockpicking),
- behawiorystyka i sposoby odczytywania mowy ciała,
- podstawowe techniki kryminalistyczne.

Poza tym zorganizowano wyjazd - do Zakładu karnego nr 1 w Grudziądzu oraz wyjście do Aresztu Śledczego w Toruniu, podczas których studenci zapoznali się z funkcjonowaniem różnych jednostek penitencjarnych oraz życiem codziennym osadzonych.

W związku ze ścisłą współpracą z Zakładem Karnym nr 2 w Grudziądzu zorganizowano, dla osadzonych więźniarek, które przebywają ze swoimi dziećmi w Domu dla Matki z Dzieckiem funkcjonującym przy ZK nr 2, zbiórkę przedmiotów pierwszej potrzeby. Akcja charytatywna objęła zasięgiem cały Toruń i włączyło się w nią wiele szkół oraz przedszkoli. Łącznie zebrano ponad 2 tony ubrań, kosmetyków, jedzenia oraz innych rzeczy potrzebnych do zapewnienia dzieciom godnych warunków rozwoju.

Niewątpliwym zwieńczeniem działalności koła było konferencji pt. „Naga Broń. Czyli wszystko, co o broni chcesz wiedzieć a boisz się zapytać.” Konferencja odbyła się w dniach 15-17 kwietnia 2013 r.

/zasięg – województwo i kraj, łącznie uczestniczyło ok. 100 osób/

ODDZIAŁ GDAŃSKI

W 2013 r. Oddział Gdański aktywnie uczestniczył w wielu wydarzeniach kryminalistycznych odbywających się na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego oraz wspierał działalność Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki „*Modus Operandi*”, którego opiekunem naukowym jest dr Małgorzata M. Żoła. W ramach działalności Oddziału Gdańskiego PTK oraz Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki „*Modus Operandi*” w kalendarz wydarzeń wpisały się następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne⁶:

1. 17 stycznia.2013 r. – spotkanie z egzorcystą, - ks. Andrzejem Kowalczykiem. Udział wzięło ok. 15 członków Koła oraz 80 osób niebędących członkami Koła tj. studenci Wydziału Prawa i Administracji UG, Wydziału Nauk Społecznych UG oraz Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.
2. 25 stycznia 2013 r. – miało miejsce uroczyste otwarcie Muzeum Kryminalistyki na Wydziale Prawa i Administracji UG. Przedsięwzięcie zostało zorganizowane przez Pracownię Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji UG oraz Dyрекcję Muzeum Kryminalistyki WPiA UG. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął Zarząd Główny i Rada Naukowa PTK.

---

⁶ Opracowano według informacji przekazanej przez wiceprezesa Oddziału Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, p. dr Małgorzatę Żołą.

Patronat medialny sprawowało czasopismo „Edukacja Prawnicza” i gazeta „Dziennik Bałtycki”. Przedsięwzięcie sfinansowane ze środków PTK w wysokości 1000 zł oraz pomocy finansowej Dziekana Wydziału Prawa i Administracji dr hab. Jakuba Steliny, Prof. UG.

3. 15 marca 2013 r. – Studenci ze Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki „Modus Operandi” zorganizowali konferencję naukową pt. „Wszystkie oblicza zgwałcenia”. Prelegentami byli: kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego **dr hab. med. Zbigniew Jankowski**, a także mgr Justyna Poznańska - biegła z zakresu psychologii śledczej przy Sądzie Okręgowym w Gdańsku. Przedsięwzięcie zostało sfinansowane przy pomocy środków pochodzących z Parlamentu Studenckiego UG, a także przy wsparciu finansowym Dziekana Wydziału Prawa i Administracji - dra hab. Jakuba Steliny, prof. UG. W wydarzeniu wzięło udział ok. 15 członków Koła i 200 osób. Wśród nich znaleźli się studenci, doktoranci oraz pracownicy Wydziału Prawa i Administracji UG, a także studenci Wydziału Nauk Społecznych oraz Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

4. W dniach 3-5 kwietnia 2013 r. w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie odbyły się Warsztaty Kryminalistyczne, w których wzięło udział 20 studentów ze Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki wraz opiekunem naukowym dr Małgorzatą M. Żołą. Podczas trzech dni studenci uczestniczyli w zajęciach z fotografii kryminalistycznej, daktyloskopii, traseologii i mechanoskopii. Wyjazd został sfinansowany dzięki uprzejmości Zarządu Głównego PTK, Parlamentu Studentów UG oraz przedsiębiorstwa EuroWind.

5. W dniach 18-20 maja 2013 r. w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie odbył się I Ogólnopolski Konkurs Kryminalistyczny, w którym wzięła udział czteroosobowa drużyna studentów ze Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki „Modus Operandi” wraz z opiekunem naukowym - dr Małgorzatą M. Żołą. Zadaniem uczestników konkursu było w jak najkrótszym czasie najdokładniej przeprowadzić oględziny miejsca zdarzenia, ujawnić i zabezpieczyć ślady oraz przygotować dokumentację procesową. Drużyna reprezentująca barwy WPiA UG oraz Oddziału Gdańskiego PTK zajęła 4 miejsce. Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali od organizatorów puchary, pamiątkowe medale oraz dyplomy.

6. W dniu 25 listopada 2013 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego odbyło się I seminarium naukowe „Cała prawda o wariografie” . Podczas seminarium swój wykład dotyczący wykorzystywania wyników badań wariograficznych dla celów toczących się postępowań karnych wygłosiła Pani kom. Dominika Słapczyńska z Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji. Natomiast Pan Kamil Brudny z

KAMBR - Problem Advisors zaprezentował temat „Zastosowanie Badań Poligraficznych w sektorze prywatnym, biznesie i instytucjach” wraz z prezentacją najnowszych rozwiązań technicznych AXCITON systems inc. W seminarium wzięło udział 300 osób. Wykłady były połączone z prezentacją sprzętu wariograficznego stosowanego do badań. Spotkanie było przeznaczone dla studentów, doktorantów, pracowników UG, a także dla każdego zainteresowanego problematyką wariografii. Honorowy patronat nad wydarzeniem objął Zarząd Oddziału Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego. Patronat medialny objęło czasopismo „Edukacja Prawnicza”.

/zasięg – województwo i kraj, łączna liczba uczestników – ok. 660 osób/

Wspieranie działalności studenckiego ruchu naukowego

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne udzielało pomocy merytorycznej, organizacyjnej i finansowej, uczestnicząc poprzez swoich przedstawicieli m.in. w realizacji takich przedsięwzięć studenckich, jak:

1. Warsztaty Kryminalistyczne organizowane przez Studenckie Koło Naukowe Kryminalistyki „*Modus Operandi*” działające przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Warsztaty, których współorganizatorem był Gdański Oddział PTK, obejmujące zajęcia z mechanoskopii, wariografii, daktyloskopii i kryminalistyki, odbyły się w dniach 3-5 kwietnia 2013 r. w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie. Warsztaty uzyskały dofinansowanie ze strony PTK w kwocie 1000 zł.
2. Studencka konferencja naukowa pt. „Naga broń, czyli wszystko, co o broni chciałbyś wiedzieć, a boisz się zapytać” zorganizowana w dniach 15 – 17 kwiecień 2013 r. w Toruniu przez Studenckie Koło Naukowe Kryminalistyki i Studenckie Koło Prawa Karnego działające przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. W przygotowaniu konferencji brali udział członkowie PTK, a opiekunem naukowym tego przedsięwzięcia była dr hab. Violetta Kwiatkowska Wójcikiewicz, prezes Oddziału Kujawsko-Pomorskiego PTK (konferencja uzyskała wsparcie finansowe ze strony PTK w kwocie 1000 zł).
3. Ogólnopolska konferencja naukowa pt. „*Stan polskiego systemu penitencjarnego; diagnoza problemów i propozycje naprawy*”, Warszawa 13 maja 2013 r., której współorganizatorem Koło Naukowe Prawa Karnego Uniwersytetu Warszawskiego

„TEMIDA” (konferencja uzyskała wsparcie finansowe ze strony PTK w kwocie 1000 zł .

**XIV Edycja Konkursu im. prof. Tadeusza Hanauska na Pracę Roku z Dziedziny
Kryminalistyki**

W dniu 04.10.2013 r.. odbyło się posiedzenie Jury XIV Edycji Konkursu im. Prof. Tadeusza Hanauska na Pracę Roku z Dziedziny Kryminalistyki.

Skład Jury:

- **prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski - przewodniczący**
- **prof. dr hab. Huber Kolecki**
- **prof. dr hab. Tadeusz Widła**
- **dr Waldemar Krawczyk**
- **dr Aleksandra Tucholska-Lenart**

Na konkurs wpłynęło 16 zgłoszeń prac z różnych środowisk kryminalistycznych. Nadesłane prace charakteryzował wysoki poziom merytoryczny. Oceniając prace – Jury kierowało się ich poziomem naukowym, aktualnością poruszanej tematyki, nowatorstwem w podejściu do tematyki, jak również szczególnym znaczeniem dla praktyki i oparciem wniosków na wynikach badań empirycznych. Wszystkie zgłoszone prace były opublikowane lub obronione w roku 2012. Ustalając zasady wyróżniania i nagradzania prac Jury postanowiło przyznawać nagrody pieniężne tylko jednej pracy z danej kategorii, zastrzegając sobie, w przypadku prac o szczególnych walorach, możliwość przyznania nagrody lub wyróżnienia specjalnego. Jury postanowiło nie przyznawać nagród pieniężnych pracom zbiorowym.

Po dyskusji - Jury postanowiło zgłosić Radzie Naukowej i Zarządowi Głównemu Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego wnioski o przyznanie nagród i wyróżnień autorom n/w prac:

Prace nagrodzone i wyróżnione:

Kategoria - prace habilitacyjne

- „Wartość dowodowa opinii pismoznawczej” - autor: **Marek Leśniak**, Uniwersytet Śląski - nagroda w wysokości 3000 zł.

- „Oględziny miejsca. Teoria i praktyka” - autor: **Violetta Kwiatkowska-Wójcikiewicz**, Uniwersytet Mikołaja Kopernika - praca wyróżniona dyplomem.

Kategoria - prace monograficzne

- „Zorganizowane grupy przestępcze. Studium kryminalistyczne” - autor: **Olga Krajniak**, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Adama Mickiewicza - nagroda w wysokości 1500 zł.
- „Odontologia w ekspertyzie kryminalistycznej” - autor: **Paulina Polak**, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego - nagroda w wysokości 1000 zł (nagroda specjalna przyznana ze względu na wysoki poziom warsztatu badawczego bardzo młodej autorki monografii).

Kategoria – prace doktorskie

- „Kryminalistyczna identyfikacja śladów stóp” – autor: **Krzysztof Borkowski** (CLKP), Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, promotor prof. dr hab. Ewa Gruza - nagroda w wysokości 2000 zł.

Kategoria – prace zbiorowe, monograficzne

- „Nielegalne rynki. Geneza, skala zjawiska oraz możliwości przeciwdziałania” – praca zbiorowa pod redakcją **Wiesława Pływaczewskiego i Piotra Chlebowicza** - praca wyróżniona dyplomem.
- „Prawnikarne i kryminologiczne aspekty ochrony środowiska” – praca zbiorowa pod redakcją **Wiesława Pływaczewskiego** - praca wyróżniona dyplomem.

Kategoria - prace magisterskie i licencjackie

- „Odontologia i odontoskopia – zastosowanie w kryminalistyce” – autor: **Milena Ewa Makarska**, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, promotor prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski - nagroda w wysokości 500 zł.
- „Funkcjonowanie przesądów w środowisku przestępczym” – autor: **Przemysław Wojtczak**, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, promotor prof. dr hab. Bogusław Sygit - praca wyróżniona dyplomem.
- „Samobójstwa w polskich jednostkach penitencjarnych” – autor: **Małgorzata Żmijewska**, Kolegium Prawa Akademii Leona Koźmińskiego, promotor prof. ALK dr hab. Monika Całkiewicz - praca wyróżniona dyplomem.

- **„Kryminalistyczno-prawne aspekty użycia broni i urządzeń pneumatycznych”** – autor: **Daniel Mańkowski**, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, promotor prof. dr hab. Ewa Gruza - praca wyróżniona dyplomem.
- **„Autoerotyczne uduszenie – aspekty kryminalistyczne, medyczo-sądowe i prawne”** – autor: **Anna Winczakiewicz**, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, promotor prof. dr hab. Piotr Girdwoyń - praca wyróżniona dyplomem.
- **„Przesłuchanie małoletniego pokrzywdzonego w sprawach o przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności”** – autor: **Anna Remiszewska**, Katedra Prawa Karnego Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej, promotor dr Justyna Żylińska - praca wyróżniona dyplomem.
- **„Przestępczość zorganizowana w Afryce”** – autor **Klaudia Kochan**, Kolegium Prawa Akademii Leona Koźmińskiego, promotor prof. ALK dr hab. Monika Małkiewicz - praca wyróżniona dyplomem.
- **„Cechy topograficzne podpisów sfalszowanych metoda naśladownictwa”** – autor: **Aleksandra Lewalska**, Wydział Administracji i Nauk Społecznych Instytutu Prawa, Administracji i Zarządzania Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, promotor dr hab. Anna Koziczak prof. nadzw UKW - praca licencjacka wyróżniona dyplomem.

Kategoria – artykuły i prace badawcze

- **Praca badawcza nt. „Badania chronologii wykonania niekrzyżujących się zapisów ręcznych oraz wydruku sporządzonego na drukarce laserowej przy wykorzystaniu mikroskopu 3D Eclipse 80i z przystawką konfokalną”** – autor badań: **Urszula Konarowska** - praca wyróżniona dyplomem.

Uroczystość wręczenia nagród i wyróżnień laureatom Konkursu odbyła się w dniu 07 grudnia 2013 roku w Warszawie w siedzibie Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego. Akcentem naukowym uroczystości był wykład okolicznościowy pt. „Międzynarodowe Centrum Zwalczenia Nielegalnych Laboratoriów Narkotykowych”, który wygłosił mł. insp. dr Waldemar Krawczyk – Dyrektor Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji.

Działalność wydawnicza

Od początku swego istnienia Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne przykładało dużą wagę do popularyzacji wiedzy i praktyki kryminalistycznej poprzez cykliczne publikacje. Od 2000 roku PTK, wspólnie z Katedrą Kryminalistyki UW, wydaje periodyk „Problemy Współczesnej Kryminalistyki”, którego łamy stanowią główne miejsce prezentacji osiągnięć naukowych Towarzystwa i jego członków. W kolejnym XVII tomie, który ukazał się w 2013 r. znalazły się artykuły dotyczące bardzo szerokiego spektrum zagadnień procesowo-kryminalistycznych. Podobnie jak to miało miejsce w odniesieniu do poprzedniego tomu, również prace opublikowane w tym tomie zostały przedłożone do recenzji, przed ich zakwalifikowaniem do druku. Recenzentami byli wybitni przedstawiciele nauki, dydaktyki i praktyki kryminalistycznej w osobach dra hab. Jarosława Moszczyńskiego i prof. dr hab. Bronisława Młodziejowskiego.

W 2013r. ostatecznie dostosowano regulamin publikowania i recenzowania prac w periodyku *Problemy Współczesnej Kryminalistyki* do wymogów punktacji IF. Zgłoszono w tej sprawie wnioski do MNiSW, na podstawie którego publikacja została wpisana na listę czasopism punktowanych MNiSW (od tomu XVII).

Kontynuowano także prace wydawnicze związane z przygotowaniem do publikacji cyklu Polskiej Bibliografii Kryminalistycznej obejmującej okres od 1918 roku. Aktualnie ukazały się drukiem 3 tomy bibliografii (t. III, IV i V) obejmujące lata 1980 – 2008. Trwają prace nad wydaniem kolejnych tomów (I i II) za lata od 1918 do 1979.

Szkolenia z zakresu kryminalistyki

Działalność szkoleniowa przyczynia się w sposób bezpośredni do popularyzacji wiedzy kryminalistycznej, podwyższenia kwalifikacji zawodowych i kompetencji szkolonych. W 2013 r. PTK było organizatorem i patronowało kilkudziesięciu przedsięwzięciom o charakterze szkoleniowym. Były to m.in. takie szkolenia, wykłady i inne formy edukacyjne, jak:

1. „*Nowoczesne techniki badania dokumentów*” – dr Mieczysław Goc, mgr Kamila Nowicka Kiliś – 15 stycznia 2013 (wykład dedykowany pracownikom Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie), liczba uczestników - 20 osób.
2. „*Badania kryminalistyczne – możliwości współczesnej kryminalistyki*” – inż. Marek Miron, dr Mieczysław Goc - 16 stycznia 2013 (wykład dla studentów Wydziału Prawa Wyższej Szkoły Ekonomii i Prawa w Kielcach), liczba uczestników - 15 osób.

3. „*Kryminalistyczne badania pisma ręcznego i podpisów jako metoda weryfikacji autentyczności dokumentów. Anonim jako przedmiot badań kryminalistycznych*” (szkolenie dla pracowników Urzędu Kontroli Skarbowej) - mgr Kamila Nowicka-Kiliś - 5 marca 2013 r., liczba uczestników - 23 osoby.
4. „*Kryminalistyczne badania pisma ręcznego i podpisów jako metoda weryfikacji autentyczności dokumentów. Anonim jako przedmiot badań kryminalistycznych*” (szkolenie dla pracowników Urzędu Kontroli Skarbowej) - mgr Kamila Nowicka-Kiliś - 12 marca 2013 r., liczba uczestników - 22 osoby.
5. „*Ocena autentyczności dokumentów stwierdzających tożsamość oraz dokumentów administracyjnych*” (34 szkolenia dla pracowników urzędów administracji państwowej) - Krzysztof Czerwiecki, liczba uczestników 612 osób.

Łącznie przeprowadzono 38 szkoleń, w których uczestniczyło 692 osoby, zasięg – cały kraj.

Działalność Biblioteki Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego

Biblioteka Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego została utworzona na podstawie Uchwały Zarządu Głównego PTK z dnia 20 maja 2005 r. Biblioteka Kryminalistyczna gromadzi pozycje branżowe i czasopisma, które mają służyć rozwijaniu i zaspakajaniu potrzeb biblioteczno-informacyjnych z zakresu szeroko rozumianej kryminalistyki i nauk penalnych, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych członków PTK oraz pogłębianiu inspiracji twórczych i naukowo-badawczych. Biblioteka cieszy się dużym uznaniem studentów przygotowujących prace magisterskie, publikacje i rozprawy naukowe z kryminalistyki na różnych uczelniach wyższych z całego kraju. Aktualnie zbiory biblioteczne liczą **1356** pozycji, których systematycznie aktualizowany wykaz znajduje się na stronie internetowej PTK. W 2013 r. przybyło **106** woluminów.

Działalność o charakterze naukowo-badawczym

Pod patronatem naukowym PTK, realizując zadania badawczo-rozwojowe Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, Centrum Badawczo-Szkoleniowe Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, wspólnie z Uniwersytetem Warszawskim i Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym rozpoczęło w 2013 r. realizację projektu rozwojowego nr DOBR-BIO4/038/13297/2013, pt. „*Pomiarowe narzędzia wspomagające analizę pisma ręcznego i*

podpisów”. Celem głównym projektu jest udoskonalenie i obiektywizacja metod oraz narzędzi badawczych wspomagających badania pisma ręcznego i podpisów w obszarze cech szczególnie ważnych z punktu widzenia identyfikacji osób. Cele szczegółowe projektu obejmują m.in. wykonanie **zestawu programów komputerowych** do analizy cech grafometrycznych, barwometrycznych i motorycznych pisma obejmującego następujące programy informatyczne:

- program komputerowy LINIOGRAF do badania zgodności porównywanych próbek pisma metodą pomiaru długości linii graficznych oraz zgodności tzw. współczynnika gęstości pisma,
- program komputerowy CENTROGRAF do badania zgodności porównywanych próbek pisma poprzez porównanie tzw. „linii środkowych”,
- program komputerowy BARWOSKAN do barwometrycznej analizy środków kryjących,
- program komputerowy PROFILOSKAN do analizy profilometrycznej nacisku narzędzia pisarskiego na podłoże dokumentu wzdłuż linii pomiarowej.

Kierownikiem naukowym projektu jest prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski, a przewodniczącym Komitetu Sterującego dr Mieczysław Goc.

Udział w sympozjach, konferencjach, zjazdach i spotkaniach naukowych

W 2013 r. Towarzystwo otrzymało zaproszenia i aktywnie uczestniczyło w sympozjach, konferencjach, zjazdach i spotkaniach naukowych. Przykłady konferencji, sympozjów i innych form spotkań naukowych zawiera poniższe zestawienie:

1. I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Miejsce zdarzenia”, Warszawa 10-12.04.2013 r. w ramach XVI Międzynarodowych Targów Analityki i Technik Pomiarowych EuroLab oraz II Międzynarodowych Targów Techniki Kryminalistycznej CrimeLab.
2. XIII Seminarium Ekspertów pt. *Bezpieczeństwo dokumentu a jego funkcjonowanie*, organizator - Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych, Augustów 06-08 maja 2013 r. PTK reprezentowały dwie osoby (dr Mieczysław Goc i mgr Kamila Nowicka Kiliś).

3. IX Ogólnopolskie Seminarium Kryminalistyczne pt. *„Kryminalistyka w świecie wirtualnej zbrodni”*, Jesionka k. Zielonej Góry, 16-18 maja 2012 r., organizator – Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze. PTK reprezentowały 3 osoby.
4. Konferencja pt. *„Kryminalistyka w walce z przestępczością”*, Katowice 17–18 czerwca 2013 r., organizatorzy: Katedra Kryminalistyki UŚ, Laboratorium Kryminalistyczne KWP w Katowicach, Szkoła Policji w Katowicach. PTK reprezentował dr Mieczysław Goc, który przedstawił połączone prezentacje pt.: *„40 lat Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego”* oraz *„Badania dokumentów w projektach rozwojowych Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego”*.
5. Zjazd Katedr Kryminalistyki połączony z konferencją naukową pt. *„Współczesna kryminalistyka – wyzwania i zagrożenia”*, Szczytno, 9–11 września 2013 r. (organizator: Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie). Z ramienia PTK referat i prezentację pt. *„Aktualne tendencje w ekspertyzie pismoznawczej”* wygłosili Mieczysław Goc i Andrzej Łuszczuk, (autorzy: Mieczysław Goc, Andrzej Łuszczuk, Krystyn Łuszczuk).
6. VI Międzynarodowe Sympozjum Ekspertów Kryminalistyki Służb Granicznych, Kętrzyn 11-12 września 2013 r., organizator: Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie i Komenda Główna Straży Granicznej w Warszawie. PTK było reprezentowane przez prof. dr. hab. Jarosława Moszczyńskiego, który dokonał podsumowania konferencji.
7. Konferencja naukowa pt. *„Techniczno-kryminalistyczne badania autentyczności dokumentów publicznych” (TKBADP-9)*, Poznań, 19-20.09.2013 r. PTK było reprezentowane przez dr Mieczysława Goca, mgr Romana Łuczaka i mgr Kamilę Nowicką Kiliś. Dr M. Goc przedstawił prezentację nt. jubileuszu 40-lecia PTK i był współautorem referatu pt. *„Badania wieku względnego dokumentów”*. Mgr R. Łuczak przedstawił prezentację pt. ....
8. XI Międzynarodowa Konferencja Kryminalistyczna – Słowacja, Bratysława, 24-27 września 2013 r. PTK było reprezentowane przez prof. dr. hab. Jarosława Moszczyńskiego i inż. Marka Mirona. Referat pt. *„Subiektywna ocena w wybranych metodach identyfikacji człowieka”* (*„Subjective evaluation in selected methods of human identification”*) wygłosił prof. J. Moszczyński, a inż. M. Miron zaprezentował angielską wersję programu GLOBALGRAF do badań pisma ręcznego.

9. XIII Konferencja pt. „Problemy rekonstrukcji wypadków drogowych”, Kraków 25-27.09.2013 r., organizator Instytut Ekspertyz Sądowych w Krakowie. PTK było reprezentowane przez 2 osoby (eksperci z zakresu wypadków drogowych).
10. Wykład pt. „*Współczesna antropometria kryminalna*” wygłoszony przez prof. dr. hab. Bronisława Młodziejowskiego w dniu 08.10.2013 r. podczas inauguracji roku akademickiego w Akademii Krakowskiej im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego.
11. Konferencja naukowa pt. „*Projektowanie badań empirycznych i analiza materiałów dotyczących specyfiki metod kryminalistyki w pracy służb specjalnych i służb porządku publicznego*”, Jachranka, 25–27 listopada 2013 r., organizator: ABW, Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie. PTK było reprezentowane przez dr. Mieczysława Goca, który przedstawił informację nt. projektów badawczo-rozwojowych realizowanych w PTK.

Ad. 2, 3 i 4

W ramach realizacji tych zadań Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne aktywnie działało na rzecz podniesienia rangi i statusu prawnego biegłych i rzeczoznawców oraz konsolidacji środowiska polskich ekspertów. Działania te koncentrowały się zwłaszcza w obszarze prac nad ustawą o biegłych sądowych, polepszenia warunków finansowych pełnienia funkcji biegłego, podniesienia standardów i kryteriów naboru biegłych. Jednym z priorytetów PTK było przyspieszenie prac legislacyjnych związanych z przygotowaniem ustawy o biegłych. W ramach tych celów statutowych na uwagę zasługuje działalność w takich obszarach, jak:

Działalność opiniodawcza na rzecz organów procesowych oraz innych podmiotów

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne koordynowało i nadzorowało działalność ekspercką na rzecz organów procesowych oraz innych podmiotów. W 1997 roku na podstawie uchwały Zarządu Głównego rozpoczęło działalność Biuro Ekspertyz PTK. W ciągu kilku lat Biuro skupiło na swoich listach wielu wybitnych ekspertów i rzeczoznawców rekrutujących się ze środowisk naukowych, laboratoriów policyjnych i innych służb państwowych oraz specjalistów o olbrzymiej wiedzy i doświadczeniu kryminalistycznym. Są wśród nich ludzie, którzy dzięki swej pracy doprowadzili do ujęcia i skazania sprawców niektórych

najgroźniejszych przestępstw ostatnich lat. Regulamin Biura Ekspertyz precyzyjnie określa kryteria i warunki, jakie trzeba spełnić, żeby zostać ekspertem PTK.

Kandydaci na ekspertów rekrutują się wyłącznie spośród członków Towarzystwa. W postępowaniu kwalifikacyjnym niezbędnymi warunkami są: wykonanie co najmniej 100 ekspertyz lub projektów ekspertyz pod kierunkiem samodzielnego eksperta Towarzystwa, złożenie podania, życiorysu, ankiety osobowej i wszelkiej innej dokumentacji potwierdzającej wykształcenie i doświadczenia zawodowe, a także uzyskanie dwóch opinii rekomendujących i potwierdzających przestrzeganie zasad etyki zawodowej.

Uprawnienia eksperta/rzeczoznawcy PTK nadaje Rada Naukowa. Aktualnie uprawnienia ekspertów i rzeczoznawców PTK posiada 131 osób, którzy łącznie wykonali na rzecz sądów, prokuratorów, policji i innych zleceniodawców ponad 18 000 ekspertyz, z czego w 2013 r. 681 ekspertyz, głównie z zakresu badań dokumentów, wypadków drogowych, badań biologicznych, chemicznych, daktyloskopijnych i innych.

Eksperci Polskiego Towarzystwa udzielają także licznych konsultacji i porad kryminalistycznych, w tym również osobom pokrzywdzonym w wyniku przestępstw oraz błędnych działań organów procesowych. Działalność Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego na tym polu pozwoliła „zagospodarować” ekspertów, którzy przeszli na emeryturę i mogą w dalszym ciągu wykorzystywać swoje doświadczenie, wiedzę i umiejętności na rzecz zwiększenia efektywności czynności śledczych. Eksperci PTK wykonują ekspertyzy następujących specjalności:

- badania dokumentów, w tym m.in. identyfikacja pisma ręcznego, pisma maszynowego, pieczętek i pieczęci, badania autentyczności dokumentów krajowych i zagranicznych, a także badania wieku pisma, jako nowej dziedziny badań kryminalistycznych wdrożonej do praktyki laboratoryjnej PTK w 2007 r., a od 2011 r. także badania wieku względnego pisma, w tym badania dokumentów podpisanych *in blanco*;
- badania komputerowe, w tym m.in. badania nośników danych, legalności oprogramowania, konfiguracji sprzętu itp.;
- badania fonoskopijne, w tym m.in. badanie autentyczności nagrań, identyfikacji osób na podstawie wcześniejszej rejestracji na różnych nośnikach; odczytywanie i sporządzenie stenogramu nagrań, badanie aparatury nagrywającej;
- badania narkotyków;

- badania fizyko-chemiczne, w tym m.in. badania mikrośladów; badania substancji łatwopalnych; badania lakierów, szkła, środków kryjących, badania urządzeń i materiałów wybuchowych, badania alkoholi;
- badania mineralogiczne (gleboznawcze);
- badania broni i balistyczne, w tym m.in. badania identyfikacyjne broni, łusek, pocisków,
- badania broni gazowej i obezwładniającej, badania śladów użycia broni palnej;
- badania z zakresu wypadków komunikacyjnych, w tym m.in. komputerowej analizy wypadków drogowych, badania uszkodzeń pojazdów mechanicznych, badania ofiar wypadków i ocena mechanizmu powstawania obrażeń;
- badania audiowizualne i fotograficzne, w tym m.in. badania zapisów video (badania autentyczności zapisu, faktu kopiowania, montażu), antropologiczna identyfikacja osób na zdjęciach, taśmach video i innych nośnikach obrazu, identyfikacja przedmiotów zarejestrowanych na tych nośnikach;
- badania antropologiczne, w tym m.in. identyfikacja osób żywych i zwłok (metodą superprojekcji komputerowej, rekonstrukcji plastycznej) oraz ustalanie spornego ojcostwa;
- badania biologiczne w tym m.in. badania śladów krwi, spermy, śliny, potu i innych wydzielin ciała, włosów, paznokci, strzępów tkanek, piór ptasich i łusek rybich, cząstek botanicznych itp.;
- badania DNA śladów kryminalistycznych i ustalanie ojcostwa;
- badania z zakresu księgowości i finansów;
- badania wariograficzne (poligraficzne).
- badania daktyloskopijne i traseologiczne, w tym m.in. badania identyfikacyjne śladów linii papilarnych, identyfikacji człowieka na podstawie czerwieni wargowej, małżowiny usznej i innych elementów ciała, badania rękawiczek, badania śladów stóp, obuwia i środków transportu;
- badania mechanoskopijne, w tym m.in. badania śladów narzędzi, badania zamków i sejfów,
- badania oznaczeń identyfikacyjnych pojazdów;
- badania z zakresu elektrotechniki, w tym badania instalacji i urządzeń elektrycznych.

W związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza technicznego i aparaturowego w ostatnim okresie wykonawstwo ekspertyz przyjęło zorganizowane w tym celu Laboratorium Kryminalistyczne Centrum Badawczo-Szkoleniowego PTK. W gestii Biura Ekspertyz PTK pozostały natomiast sprawy związane z nadawaniem uprawnień eksperckich, ustalaniem norm, standardów i zasad wykonywania ekspertyz zleconych Polskiemu Towarzystwu Kryminalistycznemu.

Aktualnie Laboratorium Kryminalistyczne PTK posiada własne wyposażenie aparaturowe w zakresie badań technicznych i klasycznych dokumentów, badań chemicznych, daktyloskopijnych, traseologicznych, fonoskopijnych (badania odsłuchowe), mechanoskopijnych, komputerowych, audio-video, biologicznych, wypadków komunikacyjnych, włókien, szkła, lakierów i narkotyków. W zakresie innych specjalności Laboratorium Kryminalistyczne PTK na podstawie odpowiednich umów i porozumień posiada prawnie unormowaną możliwość korzystania z aparatury przez naszych ekspertów. Szersza informacja na ten temat znajduje się na stronie internetowej PTK oraz w publikowanych tam sprawozdaniach rocznych.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne współpracuje z różnymi instytucjami krajowymi i zagranicznymi, uczestnicząc w organizacji wspólnych przedsięwzięć, biorąc udział w sympozjach i konferencjach o charakterze kryminalistycznym, sprawując patronat i udzielając pomocy merytorycznej i organizacyjnej w realizacji innych tego rodzaju projektów. Z niektórymi instytucjami podpisano umowy formalizujące różne aspekty bilateralnego współdziałania. W tym zakresie zrealizowano m.in. takie przedsięwzięcia, jak:

1. Zamieszczono systematycznie na stronie internetowej Towarzystwa informacje o najważniejszych przedsięwzięciach kryminalistycznych w kraju i zagranicą zgłaszane do PTK przez inne instytucje naukowe i stowarzyszenia. Jest to najszersze w Polsce źródło informacji o tego rodzaju przedsięwzięciach.
2. Kontynuowano wieloletnią już współpracę z Polską Wytwórnią Papierów Wartościowych, której wsparcie finansowe i merytoryczne umożliwiło m.in. realizację takich przedsięwzięć PTK, jak coroczne konkursy kryminalistyczne, organizacja warsztatów, sympozjów i konferencji kryminalistycznych oraz wydanie kolejnych tomów Polskiej Bibliografii Kryminalistycznej. Prowadzono wspólne konsultacje i

współdziałano w zakresie technicznych badań dokumentów, testowania urządzeń bankomatowych, opiniowania niektórych projektów aktów prawnych, publikacji w wydawnictwach obu instytucji oraz uczestnictwa w szkoleniach i innych formach popularyzacji wiedzy kryminalistycznej.

3. Kontynuowano współpracę z Komendą Główną Straży Granicznej, której efektem jest m.in. zgoda na korzystanie przez ekspertów PTK na miejscu w Laboratorium SG z wzorów paszportów i dowodów osobistych obywateli innych państw.
4. Podpisano umowę o współpracy z Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji (umowa z dnia 10 września 2013 r., tekst umowy na stronie internetowej PTK), w której m.in. przewidziano takie wspólne przedsięwzięcia, jak:
  - przygotowanie i realizacja projektów badawczo-rozwojowych;
  - wymiana informacji naukowych, publikacji wydawnictw, zawiadomień o szkoleniach, konferencjach i spotkaniach naukowych oraz interesujących dla praktyki kryminalistycznej przypadkach (kazusach) o najważniejszych inicjatywach i przedsięwzięciach naukowych (wykłady, konferencje, seminaria itp.);
  - doskonalenie metod badawczych, wymiana doświadczeń i konsultacje w zakresie badań laboratoryjnych;
  - przygotowanie i wykonywanie testów międzylaboratoryjnych i inne.
5. Kontynuowano współpracę z Uniwersytetem Warszawskim. Wyrazem tej współpracy było włączenie się UW do organizacji konferencji z okazji 40-lecia PTK pn. „*Kryminalistyka – Nauka – Praktyka*”, m.in. poprzez udostępnienie Sali Kolumnowej Wydziału Historycznego i auli „Starej BUW” na potrzeby konferencji. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne i Katedra Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji UW wydają wspólnie periodyk naukowy pt. „*Problemy Współczesnej Kryminalistyki*” (na podstawie umowy z dnia ...). Najbardziej wymiernym naukowym efektem współdziałania obu instytucji jest realizacja projektów rozwojowych w ramach utworzonego w tym celu konsorcjum badawczego (w latach 2009 - 2011 wspólnie zrealizowano dwa projekty dotyczące problematyki badań dokumentów, finansowane przez NCBiR). W 2013 r. rozpoczęto realizację projektu rozwojowego pt. *Pomiarowe narzędzia wspomagające analizę pisma ręcznego i podpisów*” (co przedstawiono wcześniej).
6. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne zgłosiło swój akces na członka Komitetu Zadaniowego CEN/TC 419 ds. Procesów Kryminalistycznych Polskiego Komitetu

Normalizacyjnego w Sektorze Obronności i Bezpieczeństwa Powszechnego (zgłoszenie z dnia 02.12.2013 r.). Do zadań Komitetu będzie należało opracowanie serii norm europejskich (EN) w zakresie tzw. procesu kryminalistycznego (m.in. badanie miejsca zdarzenia, procesy badań kryminalistycznych, wydawanie opinii). Wynika to z potrzeby wypracowania jednolitych procedur w naukach sądowych, sygnalizowanej od paru lat przez środowiska naukowe i praktyków kryminalistyki w Europie. Powołanie Komitetu Zadaniowego „*Forensic science processes*” na szczeblu krajowym zapewni realny wpływ na zakres podejmowanych prac normalizacyjnych, a przede wszystkim możliwość kształtowania europejskich norm przy uwzględnieniu uwarunkowań i interesu polskich interesariuszy. Członkostwo w KZ zgłosiło również Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji oraz Komenda Główna Żandarmerii Wojskowej.

7. Objęto patronatem klasy liceum o profilu policyjnym Zespołu Szkół w Wieliszewie (decyzja Zarządu Głównego i Rady Naukowej z dnia 12 kwietnia 2013 r.).
8. Kontynuowano, zapoczątkowaną w 2006 r., współpracę ze stowarzyszeniem o podobnym profilu, działającym na terenie Republiki Czeskiej p.n. „Spolecnosti po kriminalistiku”. „Spolecnosti po kriminalistiku” otrzymuje na bieżąco informacje na temat przedsięwzięć kryminalistycznych organizowanych przez PTK oraz periodyk „Problemy Współczesnej Kryminalistyki”. Koledzy z Czech przysyłają nam systematycznie publikację pt. „Kriminalisticky sbornik”, która wzbogaca nasze zbiory biblioteczne. Dobrze rozwijają się kontakty z przedstawicielami nauki i praktyki kryminalistycznej na Litwie i Słowacji. Przedstawiciele PTK uczestniczą w sympoziach kryminalistycznych organizowanych co 2 lata przez Instytut Kryminalistyki MSW Słowacji, gdzie nasze prezentacje i postery otrzymują wyróżnienia i dyplomy (poster GLOBALGRAF w 2011 r. oraz prezentacja prof. dr. hab. Jarosława Moszczyńskiego pt. (Subjective evaluation in selected methods of human identification) w 2013 r.).

Uczestnictwo w pracach legislacyjnych

Aktywnie uczestniczono w pracach legislacyjnych, a w tym m.in.:

1. Przedstawiono stanowisko PTK w sprawie kolejnych założeń ustawy o biegłych sądowych (projekt MS z dnia 11 lipca 2013 r.). Korespondencję w tej sprawie zamieszczano na stronie internetowej PTK (tekst stanowiska PTK w zał. 3):

2. Zaopiniowano projekt założeń ustawy „Prawo o aktach stanu cywilnego” (pismo do MSW dnia 02.04. 2013 r., L.dz. P -47/13). Zwrócono uwagę na brak jakichkolwiek zabezpieczeń tego rodzaju dokumentów przed ich podrobieniem bądź przerobieniem, co stwarza realne niebezpieczeństwo wykorzystywania fałszywych dokumentów do wyrobienia innych dokumentów oraz legalizowania czynności prawnych przez podmioty nieuprawnione. Przedstawiony do konsultacji projekt założeń ustawy o aktach stanu cywilnego koncentruje się na informatyzacji obszaru związanego z rejestracją stanu cywilnego, a więc dokumentach w formie cyfrowej. Marginalnie porusza natomiast problematykę dokumentów w formie papierowej. Projekt zaś nie przewiduje żadnych zabezpieczeń tych dokumentów. Zawiera tylko zapis, że: odpisy aktów stanu cywilnego i zaświadczeń wymienionych w ustawie, będą sporządzane: „...w formie wydruku z systemu teleinformatycznego, opatrzonego urzędową pieczęcią i podpisem kierownika urzędu stanu cywilnego...”. Pieczęć i podpis kierownika USC, to zdecydowanie niewystarczające środki zabezpieczające tego rodzaju dokumenty przed ich podrabianiem, nawet przy użyciu najprostszych technik biurowych. W stanowisku PTK przedstawiono minimum wymogów jakie powinny spełniać dokumenty USC (określony, jednolity dla całego kraju, wzór dla poszczególnych rodzajów odpisów i zaświadczeń, zabezpieczenia podłoża w postaci znaku wodnego i zabezpieczeń chemicznych, zabezpieczenia nadruków stałych, chociażby przez zastosowanie odpowiednich technik drukarskich). Niektóre z tych postulatów zostały uwzględnione przez MSW w projekcie ustawy.

Ad. 5

W ramach tego zadania statutowego zrealizowano m.in. takie przedsięwzięcia, jak:

1. Systematycznie udzielano nieodpłatnych konsultacji i porad kryminalistycznych policjantom oraz przedstawicielom organów sprawiedliwości w sprawach dotyczących możliwości badawczych kryminalistyki, wstępnej wartości badawczej materiałów dowodowych, formułowania pytań do ekspertów, przygotowywania materiałów porównawczych itp.
2. Udzielano pomocy osobom pokrzywdzonym w wyniku przestępstw, bądź też decyzji i orzeczeń organów procesowych i administracyjnych m.in. poprzez (w znacznej części nieodpłatne) konsultacje z dziedziny kryminalistyki oraz wykonywanie ekspertyz.

3. Podjęto działania w sprawie udzielenia pomocy w leczeniu i rehabilitacji członka PTK, p. dr Tomasza Bednarka. Działania te polegały m.in. na wystosowaniu pisma i spotkaniu przedstawicieli PTK (prof. dr. hab. Ewa Gruza i prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski) z Komendantem Głównym Policji, otwarciu specjalnego rachunku bankowego, wystąpieniu do Ministra Administracji i Cyfryzacji z wnioskiem o udzielenie pozwolenia na przeprowadzenie zbiórki publicznej, przygotowanie ulotek informacyjnych itp.
4. Udzielono konsultacji i wykonano częściowo na koszt PTK ekspertyzę dotyczącą oceny technicznej zabezpieczeń losów loteryjnych na zamówienie Fundacji Ex Animo w związku z organizowaną loterią na rzecz dzieci z chorobami nowotworowymi.
5. W 2013 r. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne udzielało również nieodpłatnych konsultacji i pomocy naukowej osobom przygotowującym prace kwalifikacyjne z dziedziny kryminalistyki, udostępniając również w tym celu posiadane zasoby biblioteczne i archiwalne kopii ekspertyz wykonanych w PTK-
6. Prowadzono szeroką działalność informacyjną, udzielano porad konsultacyjnych w formie korespondencji e-mailowej i telefonicznej, odpowiadając na pytania naszych internautów. Łącznie udzielono ok. 100 odpowiedzi na e-maile i telefony w sprawach mieszczących się w statutowych zadaniach Towarzystwa.
7. Zamieszczono na stronie internetowej Towarzystwa informacje o najważniejszych przedsięwzięciach kryminalistycznych w kraju zgłaszane do PTK przez inne instytucje naukowe i stowarzyszenia.
8. Kontynuowano działalność statutową w oparciu o terenowe struktury Towarzystwa, o czym świadczą przedsięwzięcia naukowo-szkoleniowe organizowane przez Oddziały PTK (wyszczególnione w p. ad. 1).

W okresie sprawozdawczym Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne realizowało zadania statutowe i podejmowało najistotniejsze dla środowiska sprawy i problemy, czego przykłady zawiera przedstawione wyżej sprawozdanie. Władze Towarzystwa uważają, iż należy kontynuować te działania w 2014 r. Wyrazem tego są kierunki pracy PTK przyjęte na Posiedzeniu Zarządu Głównego i Rady Naukowej w dniu 31 stycznia 2014 r. (tekst uchwały w załączeniu – zał. 1).

W dalszym ciągu należy dążyć do umocnienia funkcji popularyzatorsko-naukowej Towarzystwa. Towarzystwo w coraz większym stopniu staje się centrum informacji naukowej w dziedzinie szeroko rozumianej kryminalistyki. Celowi temu służyć będzie

również bibliografia kryminalistyczna, która docelowo obejmie wszystkie publikacje, jakie ukazały się w Polsce od czasów przedwojennych do chwili obecnej (w najbliższych latach planujemy wydanie kolejnych tomów bibliografii).

Zamierzamy także systematycznie rozszerzać działalność biblioteki kryminalistycznej, poprzez gromadzenie monografii z dziedziny kryminalistyki, komputerowe opracowanie zasobów bibliotecznych i ich udostępnienie naszym członkom i sympatykom, dążąc do stworzenia placówki dysponującej kompleksowym i w miarę możliwości wyczerpującym zbiorem zarówno krajowej, jak i zagranicznej literatury kryminalistycznej, dostępnej nie tylko w formie książkowej, ale również na informatycznych nośnikach danych. Pozytywnie odbierana jest w środowisku inicjatywa publikowania na stronie internetowej Towarzystwa informacji o najważniejszych przedsięwzięciach kryminalistycznych w kraju, co poza funkcją informacyjną, umożliwia także właściwą koordynację i uzgadnianie terminów realizacji konferencji, sympozjów i innych tego rodzaju spotkań naukowych przez różne instytucje i ośrodki naukowe.

Dalszemu wzmocnieniu aparaturowemu i związanemu z tym rozszerzeniu możliwości badawczych powinny ulec funkcje eksperckie PTK, głównie w zakresie badań dokumentów, badań wieku bezwzględnego i względnego zapisów wykonanych różnymi technikami na podłożu papierowym, badania mikrośladów, narkotyków, badań komputerowych, płyt CD, nagrań video, wypadków komunikacyjnych, daktyloskopii, chemii kryminalistycznej, biologii oraz innych. Realizacji tych zamierzeń powinna sprzyjać m. in. realizacja projektów badawczych na temat badań wieku względnego pisma i wykorzystania technik komputerowych do analizy cech grafometrycznych i grafomotorycznych pisma ręcznego, a także wzmocnienie funkcji badawczych Laboratorium Kryminalistycznego Centrum Badawczo-Szkoleniowego PTK. Zaplanowano m.in. zakup nowego zestawu GC/MS.

Ważnym zadaniem dla władz Towarzystwa powinna być kontynuacja działań wspierających aktywność struktur terenowych na rzecz realizacji celów statutowych Towarzystwa, a także weryfikacja członków zalegających ze składkami. Aktywnie będziemy także wspierać działania i inicjatywy naszych członków zmierzające do poprawy ich sytuacji prawnej związanej z niekorzystnymi rozwiązaniami podatkowymi i wynikającą stąd zmianą statusu biegłego w polskim wymiarze sprawiedliwości.

Nie jest to pełny katalog dotychczasowych osiągnięć, zamierzeń i planów, które będą realizowane w najbliższej przyszłości, ale ich realizacja nawet w takim zakresie, jaki został

przedstawiony w tym sprawozdaniu, daje gwarancję pozytywnego wpływu na rozwój polskiej kryminalistyki.

Załącznik 1

UCHWAŁA
Zarządu Głównego i Rady Naukowej
Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego
z dnia 31 stycznia 2014 roku

Na posiedzeniu w dniu **31 stycznia 2014 roku** członkowie Zarządu Głównego i Rady Naukowej PTK podjęli wspólną uchwałę określającą główne kierunki pracy w roku 2014. Przyjęto następujące główne kierunki pracy Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego w 2014 roku:

1/ w obszarze działalności naukowej i popularyzatorskiej:

- organizacja spotkań naukowych połączonych z wykładami i dyskusją zgodnie z przygotowanym harmonogramem;
- nadzór naukowy nad projektem badawczo-rozwojowym dotyczącym komputerowych metod wspomagania ekspertyzy pismoznawczej realizowanym przez konsorcjum naukowe UW, CLKP i Centrum Badawczo Szkoleniowe PTK;
- kontynuacja prac redakcyjnych związanych z przygotowaniem do druku kolejnych tomów bibliografii kryminalistycznej (za lata 1918-1979 – tom I i II);
- współorganizacja (wraz z CLKP) konferencji naukowej „**Miejsce zdarzenia**” mającej się odbyć w Warszawie w dniu 13 marca 2014 r.;
- współudział w organizacji i udział w innych konferencjach i spotkaniach naukowych;
- publikowanie na stronie internetowej Towarzystwa informacji na temat sympozjów, konferencji i innych przedsięwzięć kryminalistycznych organizowanych przez PTK i inne instytucje;
- przygotowanie i zamieszczanie na stronie internetowej krótkich filmów popularyzujących różne dziedziny badań kryminalistycznych;

2/ w zakresie działalności wydawniczej:

- wydanie kolejnego tomu „Problemów Współczesnej Kryminalistyki”;
- podjęcie działań, wspólnie z UW, w celu zwiększenia liczby punktów za publikacje w PWK;

3/ w zakresie działalności eksperckiej:

- nadawanie uprawnień ekspertów i rzeczoznawców PTK;
- nadzór nad działalnością CBS PTK w zakresie standardów wykonywanych ekspertyz;
- podnoszenie standardów i warunków wykonywania ekspertyz, między innymi poprzez doskonalenie metodyki badawczej zgodnie z wynikami zrealizowanych projektów badawczo-rozwojowych;

4/ w zakresie działalności organizacyjnej:

- prowadzenie bieżącej dokumentacji członkowskiej,
- weryfikacja członków PTK zalegających z opłatą składek,
- udzielanie niezbędnej pomocy organizacyjnej merytorycznej i finansowej oddziałom terenowym PTK.

5/ w zakresie działalności szkoleniowej:

- prowadzenie szkoleń dla organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, urzędów kontroli skarbowej, urzędów pracy, banków oraz innych instytucji z dziedziny badań dokumentów i innych zagadnień kryminalistycznych.

6/ w zakresie innej działalności:

- udział w pracach legislacyjnych dotyczących regulacji prawnych obejmujących zagadnienia mieszczące się w obszarze celów statutowych PTK (przygotowywanie projektów aktów prawnych, opiniowanie, konsultacje itp.), w tym zwłaszcza aktywne uczestnictwo w opiniowaniu projektu ustawy o biegłych;
- reprezentowanie interesów członków PTK i społeczności kryminalistycznej wobec organów władzy i innych instytucji.

Za Zarząd Główny PTK

Załącznik 2**NAJISTOTNIEJSZE UCHWAŁY ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTK W 2013 R.**

- Wyciąg 1:** Uchwała z dnia 18.01.2013 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie przyjęcia głównych kierunków pracy PTK w roku 2013,
- Wyciąg 2:** Uchwała z dnia 12.04.2013 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego i merytorycznego PTK za rok 2012.
- Wyciąg 3:** Uchwała z dnia 12.04.2013 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie przeznaczenia na cele statutowe PTK dodatniego wyniku finansowego CBS PTK za rok 2012 .
- Wyciąg 4:** Uchwała z dnia 12.04.2013 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie przyjęcia planu finansowego na rok 2013
- Wyciąg 5:** Uchwała z dnia 12.04.2013 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie pokrycia ujemnego wyniku finansowego za rok 2012 z lat poprzednich
- Wyciąg 6 :** Uchwała z dnia 29.04.2013 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie nadania Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych Medalu „Zasłużony dla Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego”
- Wyciąg 7:** Uchwała z dnia 04.10.2013 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie:
- wyboru jury konkursu im. T.Hanauska na „Prace roku z dziedziny kryminalistyki”,
  - przyznania nagród i wyróżnień zgodnie z wnioskiem jury konkursu im. prof. T. Hanauska na „Pracę roku z dziedziny kryminalistyki” zawartym w protokole z posiedzenia jury z dnia 04.10.2013 r.
- Wyciąg 8:** Uchwała z dnia 04.10.2013 r. ((podjęta jednogłośnie) w sprawie zwołania X Zjazdu Delegatów Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego
- Wyciąg 9:** Uchwała z dnia 04.10.2013 r. (przyjęta jednogłośnie) w sprawie przyjęcia Regulaminu Wyboru Delegatów na X Zjazd Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego
- Wyciąg 10:** Uchwała z dnia 04.10.2013 r. (przyjęta jednogłośnie) w sprawie zwołania Walnych Zgromadzeń Oddziałów Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego
- Wyciąg 11:** Uchwała końcowa X Zjazdu Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego z dnia 07.12.2013 r. (przyjęta jednogłośnie)

Załącznik 3***Uwagi Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego do projektu założeń ustawy o biegłych sądowych z dnia 11 lipca 2013 r.***

W związku z otrzymanym do konsultacji projektem założeń ustawy o biegłych sądowych z dnia 11 lipca 2013r. stwierdzamy, że w całości podtrzymujemy nasze stanowisko wyrażone w piśmie z dnia 05.11.2012 r. (w załączeniu), zawierającym uwagi do poprzedniego projektu „założeń” z dnia 08.10.2012 r. W odniesieniu zaś do aktualnego projektu przedstawiamy następujące uwagi:

- 1. W kwestii uregulowania statusu biegłego poprzez „...przyznanie ochrony prawnej, jaka przysługuje funkcjonariuszom publicznym.”, uważamy, że ochrona taka jest konieczna, a jej zakres powinien obejmować wszystkie stany faktyczne związane z pełnieniem funkcji biegłego (w każdej formie: biegły z listy, biegły AD hoc, biegły jako pracownik instytucji specjalistycznej) i nie powinien być ograniczony czasowo „...podczas wykonywania czynności związanych z przygotowaniem opinii...”, jak to formułują „założenia”.*

*W kontekście statusu biegłego i wykonywaniu przez niego funkcji procesowych powinno się też znaleźć rozstrzygnięcie potencjalnych konfliktów z innymi rozwiązaniami ustawowymi (o czym pisaliśmy już w poprzednim stanowisku). Dotyczy to przykładowo ekspertyz balistycznych. W świetle ustawy o broni i amunicji biegły, by wykonać ekspertyzę takich przedmiotów, powinien wcześniej uzyskać urzędowe pozwolenie na posiadanie egzemplarza broni, przekazanego do ekspertyzy. Z kolei przepisy dotyczące tzw. destruktywów (np. zniszczonej broni, pochodzącej z wykopalisk), wymagają potwierdzenia, że dany przedmiot to destrukty; które wydają niektóre z placówek wymienionych w przepisach. By więc wykonać ekspertyzę, która zmierzałaby do ustalenia, że to nie jest broń, której posiadanie w rozumieniu Kodeksu Karnego jest karalne, biegły najpierw powinien uzyskać stosowne zaświadczenie ..., że to nie jest broń, co samo opiniowanie przez biegłego czyni absurdalnym. **Potrzebne jest więc jakieś uregulowanie, które jednoznacznie nadawałoby biegłemu swoisty immunitet w kwestiach dotyczących opiniowania (czynności z tym związanych), poprzez wyłączenie stosowania innych ustaw.***

- 2. Zasadniczym mankamentem projektowanej ustawy jest natomiast brak regulacji wyłączających odpowiedzialność cywilnoprawną biegłego wobec osób trzecich (co obecnie de facto i de iure ma miejsce w związku z uregulowaniami i ich interpretacjami dotyczącymi podatku VAT). **Proponujemy w związku z tym wprowadzenie zapisu "Art.***

417 k.c. stosuje się odpowiednio". Według aktualnych interpretacji ustawy o podatku VAT, zaliczenie biegłych do grona płatników tego podatku implikuje możliwość kierowania roszczeń przez strony procesowe względem biegłych, co stoi w sprzeczności z zasadami procesowymi i funkcją biegłego w polskim systemie prawnym. Słuszne było zatem rozwiązanie przyjęte w poprzednich „założeniach” dotyczące podmiotowego wyłączenia biegłych jako płatników VAT, gdyż w ten sposób likwidowało sprzeczność rozwiązań prawnych w różnych ustawach i było zgodne z istotą roli biegłego jako „pomocnika sadu” i powiązaniem jego funkcji z wykonywaniem władzy publicznej; ze wszystkimi tego konsekwencjami – w postaci ochrony prawnej oraz zaznaczenia wyłączenia odpowiedzialności wobec osób trzecich. Niestety obecny projekt nie zawiera zapisu o wyłączeniu biegłych z kręgu podatników VAT, co uważamy za rozwiązanie błędne. Niemniej jednak podtrzymujemy, wyrażoną w poprzednim „stanowisku” potrzebę jednoznacznego uregulowania tej kwestii, zgodnie z zasadą, że wykonywanie czynności biegłego nie jest prowadzeniem działalności gospodarczej, lecz spełnianiem powinności procesowych. W tym kontekście proponowany wyżej zapis, iż "Art. 417 k.c. stosuje się odpowiednio", rozwiązywałby ten problem. Jest to tym bardziej konieczne, że już odbywają się procesy cywilne, w których strona niezadowolona z opinii domaga się wysokich odszkodowań.

3. *Podtrzymujemy również postulat, aby w związku z prowadzeniem centralnego rejestru biegłych, wprowadzić zasadę wpisywania się na listę tylko jednego sądu okręgowego.*
4. *Przyszła ustawa powinna również zawierać zapis mówiący o obowiązku osobistego wykonywania opinii przez osobę pod nią podpisaną.*
5. *Uważamy także, że w przyszła ustawa powinna regulować zasady przyznawania i ustalania wynagrodzenia oraz zwrotu kosztów związanych ze sporządzeniem opinii, przy jednoczesnym pozostawieniu szczegółowych kwestii finansowych do unormowania w rozporządzeniu. Wbrew pozorom kwestia wynagrodzeń ma ścisły związek z podstawowym priorytetem nowej ustawy, tj. poziomem opiniowania. Więc pozostawienie tej sprawy bez uregulowania oznacza zgodę na nierealizację tego priorytetu.*
6. *Wątpliwości budzi założenie prymatu biegłych sądowych nad biegłymi AD hoc. Monopol biegłych sądowych klóci się z uregulowaniami kodeksowymi. A przeprowadzanie dowodu z opinii biegłych powinno być regulowane w ustawach procesowych, a nie w ustawie o biegłych, która ma inne cele (por. wstęp założeń).*

7. *Podobne wątpliwości dotyczą zawieszania biegłych w związku z subsydiarnym aktem oskarżenia. Może to być kolejne stwarzanie okazji dla piniaczy, by nękali niewygodnych biegłych.*
8. *Nie budzi wątpliwości konieczność znajomości języka polskiego, natomiast do rozważenia jest (jeżeli na przeszkodzie nie stoją inne przepisy), czy rzeczywiście powinno być wymagane obywatelstwo polskie lub jednego z państw UE (czy Polak mający obywatelstwo USA lub Norwegii jest gorszy od Polaka posiadającego obywatelstwo Niemiec lub innego państwa UE). Może powinien pozostać wymóg obywatelstwa polskiego lub w ogóle pominąć ten wymóg.*

Podsumowując, pozytywnie oceniamy główne założenia przedstawione w przesłanym do konsultacji projekcie, postulując jednocześnie uwzględnienie zgłoszonych uwag i propozycji, będących odzwierciedleniem dyskusji i zastrzeżeń zgłoszonych przez środowisko reprezentowane w naszym Stowarzyszeniu. Oczekujemy na propozycję szczegółowych unormowań w projekcie ustawy o biegłych, który – mamy taką nadzieję – trafi również do nas do konsultacji.

Za Zarząd Główny PTK

Warszawa, 30.09.2013 r.

Opracowanie:

*Dr Mieczysław Goc,
wiceprezes Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego*

*Prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski,
przewodniczący Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.*

Konsultacja:

*Prof. dr hab. Tadeusz Widła
Dr Waldemar Krawczyk*

Załącznik 4

L.dz. P -47/13

Warszawa, dnia 02.04. 2013 r.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
Sekretarz Stanu
Pan Piotr Stachańczyk

W związku z ukazaniem się na stronach internetowych projektu założeń ustawy „Prawo o aktach stanu cywilnego” przedstawiamy nasze uwagi do ww. projektu.

Od wielu już lat w środowisku ekspertów kryminalistyki oraz osób zainteresowanych standardami bezpieczeństwa dokumentów państwowych podnoszony jest problem dokumentów USC. Wskazuje się na brak jakichkolwiek zabezpieczeń tych dokumentów przed ich podrobieniem bądź przerobieniem, co stwarza realne niebezpieczeństwo wykorzystywania fałszywych dokumentów do wyrobienia innych dokumentów oraz legalizowania czynności prawnych przez podmioty nieuprawnione.

Przedstawiony do konsultacji projekt założeń ustawy o aktach stanu cywilnego koncentruje się na informatyzacji obszaru związanego z rejestracją stanu cywilnego, a więc dokumentach w formie cyfrowej. Marginalnie porusza natomiast problematykę dokumentów w formie papierowej. Tymczasem warto zwrócić uwagę, że przez pierwszy okres (ile lat?) elektroniczna wymiana informacji będzie jedynie w kręgu urzędów stanu cywilnego, potem powstanie centralny rejestr (ale dla jakich urzędów?), chyba również tylko administracji państwowej. A co w sytuacjach wymagających kontaktów obywateli z notariuszami, lokalnymi urzędami i ośrodkami pomocy społecznej (tzw. becikowe, wyprawki itp.). Dotyczy to również firm ubezpieczeniowych wypłacających premie za urodzenie dziecka czy odszkodowania w przypadku śmierci. Czy ZUS uzyska taki dostęp, aby wypłacić zasilek pogrzebowy? A doraźna pomoc i zapomogi z zakładu pracy, czy prywatne firmy pogrzebowe? Dokumenty z USC są również wymagane przez banki przy kredytach małżeńskich (np. „rodzina na swoim”), ocenie zdolności kredytowej przy wszystkich kredytach – jak wiadomo dziś nie ma już wpisów dzieci do dowodów, często potrzebne są inne dokumenty.

Należy założyć, że jeszcze przez wiele lat dokumenty papierowe będą niezbędne do wykonywania wielu czynności prawnych i administracyjnych. Taka jest również powszechna ocena specjalistów zajmujących się tą problematyką, w tym również ekspertów Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego. Dokumenty papierowe nie tylko nie powinny zniknąć, po wprowadzeniu informatyzacji USC, ale powinny być odpowiednio zabezpieczone przed fałszerstwem.

Tym bardziej niezbędne są odpowiednie regulacje również tej sfery działalności Urzędów Stanu Cywilnego i dbałość o odpowiednie zabezpieczenie takich dokumentów przed działaniami fałszerskimi. Projekt zaś nie przewiduje żadnych zabezpieczeń tych dokumentów. Zawiera tylko zapis, że: odpisy aktów stanu cywilnego i zaświadczeń wymienionych w ustawie, będą sporządzane: „...w formie wydruku z systemu teleinformatycznego, opatrzonego urzędową pieczęcią i podpisem kierownika urzędu stanu cywilnego....”. Pieczęć

i podpis kierownika USC, to zdecydowanie niewystarczające środki zabezpieczające tego rodzaju dokumenty przed ich podrabianiem, nawet przy użyciu najprostszych technik biurowych. Wykonanie pieczętki czy pieczęci dowolnego urzędu w sposób nie do rozpoznania dla obywatela, czy urzędnika to 3 minuty i koszt kilku lub kilkunastu złotych. Minimum wymogów jakie powinny spełniać dokumenty USC, to:

- *określony, jednolity dla całego kraju, wzór dla poszczególnych rodzajów odpisów i zaświadczeń,*
- *zabezpieczenia podłoża (znak wodny i zabezpieczenia chemiczne lub zastosowanie papieru posiadającego właściwości do grawerowania laserowego),*
- *zabezpieczenia nadruków stałych, chociażby przez zastosowanie odpowiednich technik drukarskich.*

O wadze zabezpieczeń tych dokumentów dla bezpieczeństwa państwa i obywatela świadczą m.in. działania Interpolu, który w ostatnim czasie zorganizował dwie konferencje poświęcone wypracowaniu unijnych standardów dokumentów USC, w tym zwłaszcza aktów urodzenia, ze względu na ich wagę, np. dla otrzymania dokumentu podróży.

Wyrażam przekonanie, że przedstawione wyżej w skróconej formie uwagi zostaną uwzględnione w pracach nad ostatecznym kształtem ustawy. Jednocześnie deklarujemy, w razie takiej potrzeby, udział naszych ekspertów i specjalistów w dopracowaniu tej niełatwej problematyki, a zwłaszcza jej aspektów kryminalistycznych.

Z poważaniem

*Dr Mieczysław Goc,
Wiceprezes Polskiego
Towarzystwa Kryminalistycznego*

*Wyk. w 2 egz.
Egz. nr 1 – adresat
egz. nr 2 – aa*

Załącznik 5

L.dz. P -86/13

Warszawa, dnia 18.07.2013 r.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
Sekretarz Stanu
Pan Piotr Stachańczyk

W nawiązaniu do pisma L.dz. P – 47/13 z dnia 02.04.2013 r., zawierającego uwagi Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego do założeń ustawy „Prawo o aktach stanu cywilnego” oraz kolejnych prac nad tymi założeniami, pragnę podziękować za uwzględnienie w podstawowym zakresie naszego postulatu dotyczącego odpowiedniego zabezpieczenia odpisów aktów stanu cywilnego.

*Proponowane sformułowanie, iż „odpis aktu stanu cywilnego i zaświadczenia, o których mowa powyżej, będą sporządzane: w postaci wydruku z systemu teleinformatycznego, **na zabezpieczonym formularzu**, opatrzonym dodatkowo urzędową pieczęcią i podpisem kierownika urzędu stanu cywilnego ...” trudno wprawdzie uznać za w pełni satysfakcjonujące środowisko ekspertów i biegłych z zakresu badania autentyczności dokumentów, wystarczające dla rozwiązania problemu. Rozumiem jednakże, że na tym etapie procesu opracowywania legislacji nie było możliwe wprowadzenie bardziej szczegółowego opisu sposobu zabezpieczenia i innych aspektów dotyczących bezpiecznego funkcjonowania dokumentów. Zdaniem PTK konieczne jest dopełnienie odpowiednich aktów legislacyjnych aktami wykonawczymi zawierającymi określenie poziomu wymaganego w dokumentach USC zabezpieczenia przed fałszerstwem.*

Nasi eksperci, występując jako biegli sędziwi, doskonale wiedzą jak ważne jest odpowiednie zabezpieczenie dokumentów przed fałszowaniem przez precyzyjne określenie elementów zabezpieczających, by można było wydawać jednoznaczne opinie na temat autentyczności dokumentów. Zabezpieczenie dokumentu polega bowiem z jednej strony na ochronie przed przerobieniem zapisów, a z drugiej strony zabezpieczeniu przed podrobieniem, czyli wykonaniem dokumentu w całości przez fałszerza. Obydwa wskazane aspekty zabezpieczenia dokumentów znacznie utrudniają wszelkie działania fałszerskie, a jednocześnie pozwalają na znacznie łatwiejsze i pewniejsze sprawdzenie wiarygodności dokumentu przez urzędnika, jak i przez obywatela. Tak jak pisałem w poprzednim piśmie, naszym zdaniem, do minimum wymogów jakie powinny spełniać dokumenty USC, należą m.in.:

- **określony, jednolity dla całego kraju, wzór graficzny dla poszczególnych rodzajów odpisów i zaświadczeń;***
- **zabezpieczenie podłoża** – papier powinien posiadać znak wodny - najlepiej wielotonowy i umiejscowiony. Ponadto papier powinien być zabezpieczony chemicznie przed wywabianiem wpisów lub posiadać właściwości umożliwiające grawerowanie laserowe nadruków i innych zapisów;*

- **zabezpieczenie nadruków stałych** - poprzez zastosowanie odpowiednich technik drukarskich, np. wykonanie irysowego tła giloszowego, nadruków świecących widocznych w promieniach ultrafioletowych, czy nadruków stalorytnicznych wyczuwalnych dotykem. Również dzięki wykorzystaniu specjalnych farb, np. optycznie zmiennych lub irydyscentnych możliwe jest znaczne podniesienie poziomu bezpieczeństwa dokumentów. Zarówno elementy wyczuwalne dotykem jak i optycznie zmiennie znacznie ułatwiają weryfikację autentyczności, a jednocześnie znacznie utrudniają działania fałszerskie;
- konieczne jest by formularze odpisów i zaświadczeń były numerowane, aby można było zapewnić ich rozliczalność w całym procesie – począwszy od drukarni aż do wydania dokumentu obywatelowi. Zastosowanie do tego celu grawerowania laserowego lub techniki druku typograficznego dodatkowo pozwoli na identyfikację charakterystycznych cech tej numeracji, podnosząc poziom zabezpieczenia dokumentu.

Tak jak wspominałem w wymienionym wyżej piśmie Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne deklaruje pomoc swoich specjalistów i ekspertów w pracach nad ostatecznymi zapisami ustawy i ewentualnie towarzyszącego jej rozporządzenia. Będę zaszczycony, jeżeli Pan Minister zechce z naszej oferty współpracy skorzystać w takim zakresie, w jakim uzna to za stosowne. PTK podobnie jak i Ministerstwu zależy na tym, by system określania stanu cywilnego obywateli działał jak najsprawniej, a dokumenty nie wzbudzały wątpliwości co do swojej autentyczności.

Z poważaniem

Dr Mieczysław Goc,
Wiceprezes Polskiego
Towarzystwa Kryminalistycznego

Załącznik 6**ZBIÓR ZASAD ETYCZNYCH
POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRYMINALISTYCZNEGO****Zasady ogólne**

1. Obowiązkiem członka Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego jest przestrzeganie zasad etyki ogólnoludzkiej, podstawowych norm moralnych oraz poszanowanie obowiązującego prawa
2. W sytuacjach nieuregulowanych przepisami prawa lub nieujętych w niniejszych zasadach etyki członek PTK powinien kierować się zasadami współzycia społecznego.
3. Członek PTK postępuje uczciwie, honorowo, mając na uwadze godność każdego człowieka.
4. Członek PTK nie może żądać od innych osób należących do stowarzyszenia zachowania sprzecznego z zasadami etycznymi, współzycia społecznego oraz normami statutowymi PTK.
5. Członek PTK nie może usprawiedliwiać lojalnością swego zachowania sprzecznego z zasadami określonymi w niniejszym zbiorze.
6. Członek PTK nie powinien brać udziału w przedsięwzięciach uwłaczających jego godności lub mogących podważyć zaufanie do niego i stowarzyszenia.
7. Członek PTK nie zachowuje się i nie działa na szkodę innych członków i stowarzyszenia.
8. Członka PTK powinna cechować postawa krytyczna, ale nie krytykanctwo.
9. Członek PTK nie pomawia innych, nie kieruje fałszywych oskarżeń, nie rozpowszechnia nieprawdziwych informacji.
10. Członka PTK obowiązuje kultura osobista, dyskrecja i życzliwy stosunek do innych.

Członek PTK a stowarzyszenie

11. Członek PTK uznaje dorobek naukowy, organizacyjny, ekspercki stowarzyszenia jako wspólne dobro.
12. Członek PTK darzy szacunkiem i zaufaniem członków stowarzyszenia, jest dla nich życzliwy, z szacunkiem odnosi się do ich osiągnięć.

13. Członkowie PTK dbają o to, by uznanie za osiągnięcia przypadło temu, komu to się faktycznie należy.
14. Członka PTK obowiązuje uczciwość i lojalność wobec stowarzyszenia, jego władz i członków.
15. Członek PTK dzieli się ze stowarzyszeniem swoją wiedzą i doświadczeniem zawodowym.
16. Członek PTK aktywnie uczestniczy w pracach stowarzyszenia, dba o dobro i honor stowarzyszenia, godnie je reprezentuje i postępuje zgodnie z jego celami i normami statutowymi
17. Członek PTK nie nadużywa logo i nazwy stowarzyszenia, ani faktu przynależności do PTK do celów prywatnych lub sprzecznych z celami stowarzyszenia.

Członek PTK jako ekspert

18. Ekspert PTK unika zachowań, które mogłyby przynieść ujmę jego godności lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności.
19. Ekspert PTK pogłębia systematycznie wiedzę zawodową oraz dba o znajomość przepisów obowiązującego prawa.
20. Ekspert PTK wydaje opinie osobiście, sumiennie, w oparciu o rzetelną wiedzę, badania i doświadczenie.
21. Ekspert PTK opiniuje w terminie, bez zbędnej zwłoki.
22. Ekspert PTK nie uchyla się od konsultacji i pomocy koleżeńskiej w zakresie posiadanych kompetencji.
23. Ekspert PTK zachowuje się taktownie w relacjach z organem procesowym, unika publicznego demonstrowania swego osobistego stosunku do stron procesowych i nie okazuje zażyłości z osobami zatrudnionymi w organach ścigania.
24. Ekspert PTK dba o to, aby krytyka, dyskusja i polemika prowadzone były z poszanowaniem zasad szacunku, rzeczowości i rzetelności.
25. W swej działalności ekspert PTK kieruje się przepisami prawa i zasadami dobrych obyczajów, przestrzega zasad kultury osobistej w relacjach z kolegami
26. Ekspert PTK nie sugeruje się oczekiwaniami zleceniodawcy i nie dopuszcza, aby presja zleceniodawcy lub środowiska wpływała na merytoryczną treść opinii

27. Ekspert PTK podejmuje się opracowania ekspertyz wyłącznie w zakresie swojej specjalności i wyłącznie wtedy, kiedy może oprzeć ją na własnej odpowiednio udokumentowanej wiedzy i doświadczeniu.
28. Ekspert PTK odmawia opracowania ekspertyzy, która miałaby związek z jego interesem osobistym.
29. Ekspert PTK nie wykorzystuje swojej pozycji dla korzyści osobistych.
30. Ekspert PTK nie wykorzystuje na szkodę zleceniodawcy, innych członków stowarzyszenia, osób postronnych, wiedzy mającej związek z wydawanymi ekspertyzami.
31. Ekspert PTK zobowiązany jest do zachowania w tajemnicy informacji uzyskanych w toku wydawanych ekspertyz oraz zabezpieczenia przed nieuprawnionym ujawnieniem elektronicznych nośników informacji stosowanych w pracy eksperckiej
32. Ekspert PTK powinien współdziałać w przestrzeganiu zasad etyki, wymagać od innych ekspertów nienagannego zachowania i kierowania się zasadami etyki eksperckiej.
33. Ekspert PTK reaguje na zachowania kolegów naruszających zasady etyki.
34. Ekspert PTK ponosi odpowiedzialność organizacyjną za uchybienie etyce, zgodnie ze statutem PTK.

Członek PTK a społeczeństwo

35. Członkowie PTK w miarę swoich możliwości powinni wykorzystywać swą wiedzę, intelekt i autorytet w praktycznej działalności dla dobra społecznego.
36. Członkowie PTK sprzeciwiają się wykorzystaniu osiągnięć stowarzyszenia do celów propagandowych, sprzecznych z normami statutowymi PTK.
37. Członkowie PTK w życiu zawodowym i publicznym nie powinni sprzeniewierzać się normom etycznym.

Niniejszy Zbiór Zasad Etycznych wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2007 r. na mocy Uchwały nr 01/2007 Zjazdu Delegatów Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego z dnia 07 grudnia 2007 roku.

Zarząd Główny PTK